

11244

401







REJTŐ JENŐ



# TROPUSI DOKOL

11244



401

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

# TRÓPUSI POKOL

REGÉNY

IRTA:

REJTŐ JENŐ

---

LITERARIA KIADÓVÁLLALAT KFT.

bc

# VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

Copyright by Világvárosi Regények

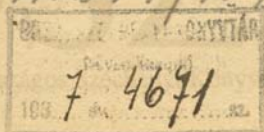
Minden jogot fenntartunk.

A füdelet Schnabel László készítette.

Foto: Fox.



11. 244/401



Megjelenik hetenkint kétszer: hétfőn és pénteken.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, V., Vilmos császár-út 34. Tel.: 124-7-98.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

dr. id. Kovács Dénes.

Előfizetési ár: egy évre 9.30 P, félévre 4.80 P.

Kéziratot csak a bélyeg mellékelése esetén küldünk vissza,  
de nem felelünk érte.

Hungária Hírlapnyomda R. T. Budapest.



## BANKRABLÁS.

**A** Vieux-Port gránittal kövezett, keskeny átjárójában ponyvával fedett teherautó dőcögött ki, legfeljebb harminc kilométeres sebességgel a belváros felé. A camion fedetlen soffőrülésén egy csomo zsák keménnyé ázott kúpja alatt gubbasztott a vezető. Mögötte a ponyva alól füttyszó hallatszott és halk beszélgetés. Valószínűleg munkások feküdtek hanyatt a jármű piszkos padlóján és fáradtan meditáltak a közelgő tél mérsékeltebb munkalehetőségeiről. Vagy az is lehet, hogy állandó alkalmazottai valamelyik szállítmányozási vállalatnak és ebben az esetben télen is biztosítva van a munkájuk. Ámbátor az ember lehetőleg ne adja át magát minden gyanakvás nélkül kézenfekvő feltevéseknek. Különösen Marseilleben nem táncos az efajta jóhiszeműség...

A Cannebière felső szakaszán kikanyarodott a főútvonalra a teherautó és miután egy ideig a járda mentén dőcögött, szép lassan megállt. A köd szokatlanul sűrű volt. Az autóközlekedés jóformán megszűnt, csak néha tűnt fel egy-egy laposfényű, sárga ködlámpa és vontatott siklással eltűnt valamerre.

Vajjon mi dolguk lehetett a teherautó utasainak ebben az elátkozott éjszakában a „Loew et Thomas“ magánbankház előtt? A ponyva alatt némán feküdtek az utasok. Valami üzemhiba következtében a teherautó négy fényszórója vá-

ratlanul kialudt! A sarkon túl egy rendőr húzódott óvatosan a hatalmas biztosítópalota kapujában és figyelt. Mellette, a falon ovális üveglap.

Két órát harangoztak.

A bank redőnye kissé fölemelkedett, a teherautó egyik utasa hosszú füttyjelet adott le, valaki beugrott a ponyva alá és a soffőr lenyomta a kuplungot, a hűtő megremegett, de a futólépésben közeledő rendőr már hosszú füttytel süvöltött bele az éjszakába... A camion sötét fényszórókkal és teljes sebességgel száguldott a Cannebièren. A rendőr gumibotja belecsapott az ovális üvegbe és ettől pokoli csöngés támadt a kerületi rádiókészültségen. A sarkon túl egy motoros járőr száguldott az autó nyomában.

A bankrablóknak nem volt szerencsájuk. A köd váratlanul oszladozni kezdett, a teherautó útját sorban megszólaló rendőrsípok és a motoros járőr revolverlővései kísérték. Beletőzte végezetül, hogy még mielőtt a régi kikötő zengugos utcalabirintusát elérhették volna, szembe-kanyarodott velük, nagy szirénázással, a Repülő Csoport hatalmas Benz-kocsija.

A teherautó fara nagy félkörben vágódott ki, ahogy hirtelen bekanyarodott az első utcán. Megszólaltak a karabélyok! A ponyva alól vékony cső bujt ki és egy automatapisztoly felelt a rendőröknek: tatatatatatata... A camion szinte két kerékre dőlve, merész ívben futott körül a Rue Bertrand du Boris járdaszigetei mentén és fékezés nélkül vette a Dôme felé lejtő Rue Forbin torkolatát... A soffőr mellett ülő bandita csendben előrehajolt a szélvédőre és

megnyílt a tarkója. „Dobjátok le! A karomra dől!” — kiáltott hátra a soffőr. Négy kar nyult ki, felemelték a halottat, azután egy roppant test parabolája ért véget az aszfalton és a nyomukban süvöltő rendőrautó derékban vágta el.

— Vigyázz! A Rue de la Mûrnél!

— Pierre adjad Bignek a táskát!...

Akit Pierrenek neveztek, egy tizenhétéves körüli sápadt fiú, átadta Bignek a táskát és újra mozdulatlanul meglapult. Nem félt, csak valósággal elzsibbadt mindattól, ami vele és körülötte történt. Lassítottak...

A Rue de la Mûr zsákutca. De nem épület határolja el, hanem hatalmas palánk, amely mögött ócskavastelep van. Leugráltak az autóról és átvetették magukat a palánkon. A riadóautó legénysége sortüzet adott le és utánuk vetette magát. A sortűz csodálatosképpen csak egy embert ölt meg: a soffőrt, amint éppen egy vas-hördön ugrott át. Hatalmas szaltóval, döngve a hátára bukkott. Hárman rohantak tovább: Big, Pierre és egy sovány, feketehajú. Jóval elhagyták a rendőröket. Mikor a telek túlsó végén sértesítenül ugrottak át a palánkon, egy pillanatra megálltak. Bignél volt a táska ötszázezer dollárral. Jobbfelé egy sárga cementblokkház zárta el az utat. A munkásbiztosító egyik kötőhelye volt, ahol a kikötő könnyebb sérültjeit szokták ellátni a délelőtti ambulancián. A végleg felszálló köd mögött kivillant a hold és fehér fénye végigfutott a ház esőcsatornáján. A esőcsatorna lefolyóját egy vörös tégladarab támasztotta meg. Big gyorsan kimozdította a téglát, amely mögött vízmosta, mély odu nyílt meg. Ide tolta be az

aktatáskát, a téglát újra visszahelyezte és rohant tovább. A rendőrök futólépése már nagyon közel dobogott. A menekülés csak egy dombnak kanyargó szerpentinúton látszott lehetségesnek. De ez a szerpentin a Fort St. Jean citadellájánál végződött! Ide látszott a posztoló szenegáli gyalogosnak meg-megvillanó szuronya.

— Utánam!

Követték Biget örült rohanással.

— Halte! Qui va la!

Big vadul lihegő mellkasa nekifeszült a szurony hegyének.

— Be akarunk lépni a légióba.

A poszt félreállt. Még jóformán el sem érték a kaszányaudvaron át a törzsépület főkapuját, mikor ismét felhangzott mögöttük a szenegáli kiáltása: „Halte! Qui va la!”

Egy izgatott rendőrkapitány megmagyarázta a szenegálinak, hogy három rablót üldöz, akik erre futottak. A szenegáli biztosította a rendőrkapitányt, hogy este nyolc óra óta, mióta ő van őrségen, senki sem lépett be az erődbe. A kapitány rövid megjegyzéssel válaszolt a szenegálinak és az az egyetlen szócska, amely kizárólag francia nyelven tűri el a nyomdafestéket, nagyon jellemezte véleményét a légióról, általában a hazudozásról és különösen a szenegáliakról. Azután fáradt legényeivel megindult lefelé a szerpentinén. A szenegáli két karját puskájára támasztotta és köpött egy hegyeset az eltávoztak menetirányában.

---

Megindult a szokásos udvarias ellenségeskedés a rendőrség és az idegenlégió között. És ez alka-



lommal a rendőrség minden bizonyíték, a rablókra vonatkozó minden közelebbi adat hijjával volt. Kérték a kiadatását három embernek, akik az erődbe menekültek, de előzőleg az éjszaka folyamán a Loew et Thomas-cégtől egy aktáskát raboltak el ötszázezer dollárral, amelyet Sir Godfried, a petroleumkirály helyezett lefétbe másnap reggelig. Az ezredes sajnálattal közölte a rendőrséggel, miszerint hiányos emberismeretük folytán nincsenek abban a helyzetben, hogy bankrablókat képesek legyenek felismerni, pusztán az elkövetett bűncselekmény alapján. Tehát közelebbi személyleírást kér. A rendőrség azt felelte, hogy három középtermetű emberről van szó. Az ezredes válasza megint rendkívül udvarias volt. Felhívta a rendőrség figyelmét arra a körülményre, hogy a légiónak igen sok középtermetű katonája van és legnagyobb sajnálatára, ilyen deliktumért sem áll módjában senkit letartóztatni. Azért lelkiismeretesen átkutatták az éjszaka jelentkezett három embert, de miután kétséget kizárólag megállapították, hogy sem a három embernél, sem a kaszárnya épületében elrejtett pénz nincs, közelebbi adatok hiányában, mint ez már annyi hasonló esetben is megtörtént, a vizsgálatot megszüntették.

## UJONCOK.

Pierre kiült egy padra az erődudvaron és lehúnyt szemmel a napsugarak irányába tartotta az arcát. Szomorúan gondolt Erikára. Ha Erika nincs, akkor Pierre élete ott folytatódott volna ahol a délfranciai jó polgári családok fiai

Általában folytatják az életüket. Erika szép volt, sovány, feketeszemű, feketehajú nő és az utóbbi időben köhögött. Pierre azt akarta, hogy elmenjen délre, ahol gyógyítóbb meleggel tűz a nap, és nem kellene Erikának naphosszat részeg matrózok számára hordani a pálinkát a Grand Bar nevű lebuiban. Itt ismerte meg Pierre a nőt. Véletlenül tévedt a kikötőbe, ahová a belső város jobb polgárai csak ritkán vetődnek el. Azután megismerte Erikát a Grand Barban és törzsvendég lett. A belső városrész nyelvén szólva elzüllött. Elköltözött otthonról, mert tartathatlanná vált a helyzete. A Loew és Thomas-cég, ahol mint tisztviselő dolgozott, hamarosan kitette és Pierre Lorien nyomorban tengette életét, de akkor láthatta Erikát, amikor akarta és ez többet ért neki mindennél. Két vagy három hétig tartott így ez a kapcsolat. Erika arról beszélt állandóan, hogy szeretne jó útra térni, rendes életet élni, de ehhez pénz kell. Honnan lehetne pénzt szerezni? Erika testi, lelki gyógyulása függött attól, hogy Pierre pénzt szerezzen. Egy napon a nő bemutatta Bigneck. Azt mondta, hogy Big távoli rokona. Unalmas vasárnap délelőtt volt és a két férfi együtt sétált a kikötőben. Hozzájuk csatlakozott Tonton, akit Pierre már régebben ismert a Grand Barból. Pénzről folyt a szó, többek között arról, hogy Pierre Lorien egykori gazdájánál, a Loew és Thomas-cégnél, nagyobb összegek szoktak letétben lenni a safeban. Hogy honnan tudott erről Big és Tonton? Más országokban és más esetekben is kiderítetlen rejtély a bűnesetek nagy százalékánál, hogy a tőke Olimposzáról mi módon szivárog-

nak le pontos értesülések a bűn Hádeszébe. Pierre Lorient csak hallgatta őket. Erikáról is beszéltek neki, hogy kár ezért a lányért, most még meg lehetne menteni a tüdejét és végül egy kocsmában lerajzoltatták vele a Loew et Thomas-cég irodáinak alaprajzát. Megjegyezték, hogy gyerekjáték lenne elhozni a pénzt, ha olyan ember segédkezne nekik, aki ismeri a safe kombinációs zárjának rendszerét és nem kelt gyanút, ha megfordul estefelé a házban... Ők az utcáról fedeznék az egészet, s La Mouche apónál szerezhetnének autót...

Ez is és a többi is olyan zavaros volt előtte... A betörés... A robogó teherautó... A lövöldözés és végül a Fort St. Jean...

Szemben egy hegycsúcson állt a Notre Dame du Garde temploma, tornyán a hatalmas aranyozott Madonna szoborral, amelynek karján a gyermek Jézus pihent. Harangoztak. Ahogy lepergette maga előtt életének rövid filmszalagát, amely mintegy vetítés közben elszakadtan, valahol a közepe előtt fog véget érni, nagy könnyel vette tudomásul ezt a lezárt tragédiát.

Big lépett hozzá.

— Add ide az okmányaidat! A rendőrség utána fog nézni az elbocsátott alkalmazottaknak. El kell tűnnie az írásaidnak, mielőtt megkezdődik az összeírás.

— De valamiféle okmányra szükségem van — mondta gyámoltalanul Pierre, miközben odaadta a tárcáját.

— Bízd rám!

Pierre érezte, hogy az idegenlégió környezete sem szünteti meg cinkosai hatalmát fölötte.

Visszaült a helyére kimerülten és lehangoltan, szomorú, sovány arcával az őszi nap hűvös sugarai felé fordulva.

Haftl egy vidám, szeplős kis gráci fiú, miközben pisztráng módjára igyekezett tolakodó bajtársain keresztül a kondérban gőzölgő menázsi felé surrani, nem is sejtette, hogy milyen furcsa végzet közeledik feléje Big személyében. Észre sem vette, hogy a külső zsebében előkészített okmányait Big két ujjal kiemeli és ugyanekkor Pierre Lorien írásait csempészi be helyettük. Ez a Haftl egy jó étvágyú festőművész volt, aki nagybácsijának köszönhette, hogy a párisi festőakadémiára került. De nem a nagybácsi bőkezősége idézte elő a kis osztrák nagystilű tanulmányi lehetőségét, hanem a szigorú osztrák büntetőtörvénykönyv, amely nagyon rigorózus állaspontra helyezkedik olyan fiatal festőművészekkel szemben, akik jólszituáltak, de fukar felmenőági rokonaikat súlyos testi fenyítéssel igyekeznek humánusabb felfogásra bírni. Egész rejtélyes, hogy a továbbiakban Haftl milyen módon kapcsolódott be a Korzika-szigetén virágzó illegális dohányáru kereskedésbe és hogy került a párisi festőművész arra az ócska vitorlás bárkára, amely Bastia és délfrenciai kikötők között bonyolította le a csempészáru forgalmát. Így keveredett Haftl társaival együtt a francia parti rendőrséggel abba a heves vitába, amelynek igen sok halálos áldozata volt, mivel mindkét fél részéről különböző fajtájú löfegyverekkel argumentáltak. Társai közül valószínűleg csak neki sikerült a zegzugos sziklák között eljutni arra rejtekhelyre, ahol már más



Kor is meghúzta magát veszély esetén. Itt kötözte be könnyebb sérüléseit, megbújt vagy két napig étlen-szomjan és a rakományból magával hozott tízezer darab kitűnő minőségű Alban Bleu cigarettát egy kimozdítható kőlap alá rejtette. Ekkor már nagyon meleg volt lábai alatt a talaj és Haftl elhatározta, hogy tabula rasát csinál. A nagy spongya, amely Délfranciaországban mindent letöröl a múlt táblájáról, ott áll a Corniche-promenade kezdetén és úgy hívják, hogy Fort Sain Jean.

Így került Haftl, az Irish stewra emlékeztető húslevesrel két combja között, az A. pavillon lépcsőjére és elhatározta, hogy ha leszolgálta az öt évet, visszatér majd Délfranciaországba és új életét a kőlap alá elrejtett tízezer darab Alban Bleu árából kezdi meg.

— Rangezl!

Alig nyelte le a levest, már sorakoztak. Most következett a végleges felvétel. Az ujoncok elvonultak egy hosszú asztal előtt, ahol mindenkítől elvették az okmányait, beírták az adatait és megkérdezték, hogy milyen néven kéri felvételét a légióba. Ilyen módon az eredeti adatain kívül beírtak egy nevet, amelyet tetszése szerint választott a legionista. Haftl azonnal észrevette, hogy a kezében lévő tárcsa nem az övé. Csodálkozásra sem volt ideje és az őrmester már elvette tőle. Mit csináljon? Itt olyan gyorsan és keményen folyt a beírás, hogy nem volt ajánlatos a folyamatot valami egyéni óhaj pauszájával megbontani. A feltűnés sohasem vezet jóra. Haftl vállat vont. Mikor azt kérdezték, hogy milyen néven kíván szolgálni, kijelentette, hogy

a Joseph Morgen nevét veszi fel. Így hívták gazdag nagybátyját. Ahogy Haftl saját magát ismerte, bizonyos volt benne, hogy tetteivel nem emeli a név dicsőségét és gondolta, ez méltó büntetés lesz a fősvény Morgennek. Azt már észre sem vette, hogy a törzslapjának valahol a szélére odabiggyesztették a „Pierre Loiren“ nevet is. Haftl, a légió megszentelt hagyománya szerint, a pillanattól kezdve mindenki számára Joseph Morgen volt. Valamivel később Pierre került az asztal elé, átnyújtotta Haftl okmányait és a légióba mint Pierre Vermieux kérte felvételét. Ezután kijelölték hálóhelyeiket arra a rövid időre, míg Marseilleben lesznek és mindenki kapott egy pohár feketekávét. Haftl sokáig tündődött még a kopolt, sárga bőrtárca rejtélye felett, amely saját írásai helyett került a kezébe, de miután semmiféle megoldás nem jutott eszébe, s a rejtélyeket szívből utálta, befordult a fal felé és elaludt...

A Loew et Thomas-céget alapjában rendítette meg a rablás. A becsületüket kezdte ki ez az ügy. Néhány rosszindulatú versenytársuk arról suttozott, hogy a cég nem jól állt és a letét összegével sikertelen spekulációkat kellett fedezniök.... Önbetörés....

A kis betevők váratlanul megrohanták őket, komitensek visszavonták megbízásaikat és a Loew et Thomas magánbank felszámolt. A két barát, régi, konzervatív bankemberek, úgy érezték, hogy gazembereknek nézik őket. Loew vagyonának roncsain családotul kivándorolt Délamerikába. Thomas ott maradt Marseilleben.

Mániákusan hitte, hogy a tetteseket kézrekerítik. Megrokkant, megtört, kerülte az embereket és szinte eszelősen rágódott a bűnügy minden apró részletén. Leányának vőlegénye, Taurine, felbontotta Thomas Kittyvel az eljegyzést. Taurine kapitány volt a kék huszároknál és a gyanu, amely Thomas nevéhez tapadt, lehetetlenné tette számára, hogy Kittyt elvegye. A Thomas-család tragédiája teljes lett.

És a megkárosult milliomos? Sir Henry Godfried, az angol származású amerikai petroleumkirály? Őt nem sujtotta le túlságosan az ügy. Megbízást adott a Pinkerton-iroda legügyesebb emberének, Manfred Wallisnek, hogy folytasson magánnyomozást. Köztudomású volt, hogy a tettesek mikor jelentkeztek a légióba, tehát könnyen beszerezhető adatok alapján a rendőrség is, Wallis is, Thomas is rájött, hogy a légió második századának emberei között van a keresett három is. Később még megállapítást nyert, hogy a kombinációs zár rendszerét ismerte egy ember, bizonyos Pierre Lorien nevezetű régebben elbocsátott tisztviselő, aki az Avenue Magenta 5. szám alatti lakásáról a rablás estéjén eltávozott és azóta nyoma veszett. A rendőrség keze majdnem olyan hosszú, mint Allahé, de annyiban még különbözik tőle, hogy mindenhová nem ér el. Ilyen hely például a légió is. Sir Godfried kezei azonban már valamivel hosszabbak, különösen ha megtoldja őket néhány ezer dollárral. Megbízta tehát Manfred Wallist, hogy próbáljon magánnyomozást folytatni. Menjen utána Afrikába a légiónak, mindegy, hogy mibe kerül és ha a tettest meg-

találja, próbáljon kiegyezni vele. Ő a félmillió dollárból hajlandó százezret adni, ha az illető megmondja, hogy hová rejtette a pénzt.

Elmult három hét és senki sem beszélt többé a dologról. A nyomozás iratait színes zsinórral átkötötték és az irattárba került.

## MENETELJ, VAGY, PUSZTULJ !

A hatalmas kiégett lapályon egy fűszál sem élhetett. A század a csaknem víztelen Gidi síkságon menetelt, amely a Magas Atlasz déli lábánál kezdődik és csaknem ezer kilométernyire nyúlik dél felé, ahol egy óriási mocsaras vidékkel torkollik az Atlanti Óceánba. A kopár talaj kérges, salétromos felületbe görcsösödött meg az ősi lehülés idején és nem terem meg rajta más, mint a szegényes, ritkás alfafű, meg bogáncs. Tíz hónapon át egyetlen csepp víz sem hull erre a vidékre és a hatvan Celsius állandó pokla méteres repedéseket feszít a föld testén. A pusztulás csöndje borul a végtelen sík szteppére, mely mint egy roppant kazán feneke, megsokszorozva ontja vissza a ráhulló perzselő forróságot. A puszta egyhanguságát csak a hőségstől, meg szomjuságtól veszett hiénák és sakállok sikoltva, üvöltve váglató kis csoportjai törik meg. A nappali hőmérséklet tíz hónapon keresztül változatlanul hatvan fok Celsius. Még a tuareg hordák is ritkán tévednek erre a vidékre, de a légió útja Nyugatafrika felé itt vezet keresztül, mert ha a látszólag közelebbi utat akarná választani, a Nagy Atlasztól délre, akkor a Szaharán kellene átvágnia toronyirányban. Ez



nem kellemesebb, mint a Gidi-pusztá és jóval tovább kell menetelni, amíg keresztülvágva rajta, elérhetnék az Egyenlítő—Afrika választóvizei-nek dűsnövényzetű vidékét.

Egy escadron a második zászlóaljából már több napja uton volt, hogy a Gidi-pusztán át rendeltetési helyére érkezzen. Az escadron két pelotonból áll. Egy peloton körülbelül száz ember. Minden századra jut egy hadnagy és két-két őrmester. Egy század ugyanis két szakaszból áll és a szakasz korlátlan parancsolója az altiszt. Minden escadronhoz hozzátartozik egy kapitány és a géppuskás szakasz, nyolc gépfegyverrel, amelyek mindegyike egy öszvérszerelvényt képez. Az öszvér jobboldalán megfelelő mennyiségű lőszer van, baloldalán a gépfegyver, speciálisan Afrika számára készítve: pánccélzat nélkül, légűtéses szerkezettel. A géppuskás osztag parancsnoka csak főtörzsőrmester lehet. Végül bezárja a menetet a hadtáptartalék felszerelés, vezetéklovak és öszvérek, konyha, kórház és az elmaradhatatlan kantine. Kórházkocsi alatt ne értsünk olyan szekeret, amelyre beteget vesznek fel, mert ilyen alkalomatosság itt nincs és nem is volna lehetséges. Egy ponyvás kocsi orvossal, műszerekkel, pénzmentesen csomagolt gyógyárukkal ezt nevezik kórháznak. Aki menetelés közben kidől és rövid élesztési kísérletekre nem tér magához, az elveszett ember. Az őrzésére hátrahagyott bajtársak kegyelemgolyója az egyetlen segítség, amelyben a hadsereg jóvoltából részesülhet.

Bertil, a kantinos saját maga vezette virágzó üzletét és csak egyetlen személyt vitt magával,

egy fiatal lányt, akiről senki sem tudta, hogy kije, felesége, gyermeke, babája, vagy pedig egyszerűen alkalmazottja? A fiatal lányt Lou-nak nevezték és bár a legfárasztóbb útvonalokon a kocsi ponyvájának árnyékában üldögélt, az út mégis szemmeláthatólag megviselte. Bertil, aki pincér, kocsis, kereskedő és vállalkozó volt egyben, jó szívvel viselte gondját.

A menetet egy tipróláncos autó zárta be, óriási fényszóróval, két mechanikussal és egy kiskaliberű gyorstüzelőágyúval. Legelől megy a kapitány lovon. Még így sem mulatságos az út. Hatvan fok Celsius mindenképpen elviselhetetlen érzés. A menetelés ugyan könnyebb lovon, de lelkileg nagyobb strapa a kapitánynak, aki egyedül tudja, hogy milyen irtózatos messzeségben vannak még útjuk céljától. Az első valamirevaló pihenőt, két hetet, Namasz-Rumba oázis helyőrségénél tartják, ahol a Khenifrai régi karavánút, Timbuktun keresztül Gambia felé ágazik el. Úristen, milyen messze van még! És ember, állat egyaránt a végkimerüléssel küzd máris. Van-e joga hozzá, kérdezi önmagától a kapitány, egyik embernek ahhoz, hogy bármiféle érdekközösség céljai miatt több embertársát ilyen boszorkánypróbának is beillő menetelésre kényszerítse?

Pierre szeme előtt már régen csak forró, sötét zúgás vonul a környezet képe helyén. Nyakerei és a torka szinte vonaglottak a lüktetéstől... Testét szúrta a por, fejében másodpercenként görcs nyilalt bele és felsőcombjai fájdalmasan megmerevedtek. De a fülei csodá-

latosképpen világosan közölték agyával az ütemes poroszkálás zaját, a keréktengelyek csikorgását, az egész monoton ritmusu haladás fárasztó orkeszterét és a káplár hangját, aki időnként végigsiet a menetoszlop mellett:

— Gyerünk piszok bleu! Gyerünk az istenfáját, maga úri csirkefogó! Nom de Dieu!

Az érzéketlen taposógépek, akik körötte vonszolták magukat, egyszínű portól belepve valamennyien, már jól látták, hogy Pierre elérkezett a mars végére. Ismerős szimptomák: sapkája hátracsúszott, orra és szája oroszlánszerű grimaszba torzult és két fogsora keményen szorult össze. Belégzésnél ijesztően hörgött, kilégzésnél egy rövid sípoló hangot hallatott. Von Strasser megrázta és a fülébe ordított:

— Igyon ki mindent a kulacsából! Hallja?

Az agyában patianásig feszültek a hajszálerek, a tüdejében levegő helyett időnként egy hosszú tört döfött be a légzőcsövén át és vonagló szívmizmai vonakodtak újra összehúzódni. „Szét kell feszíteni a száját!” — kiáltotta valaki és ezt még tisztán hallotta, azután kizuhant a sorból. „Ez a vég!” — lihegte magában...

...De a sors másképp akarta. Ha Pierre egy órával előbb zuhan ki a sorból, akkor néhány nap alatt szép múmiává aszalta volna a nap és a két peloton nélküle haladt volna tovább a nagy karavánúton. De a nap már lemenőben volt és az előírt harminc kilométert megtették, tehát Pierre mozdulatlan teste mellett alig haladt el a fél század, mikor hosszú-hosszú fütty hangzott a kapitány sípjából, nyujtottságával jelezve, hogy nem az óránkénti öt perces meg-

állásról, hanem esti táborozásról van szó és az emberkígyó porfökhőbe vesző elejétől egészen a tipróláncos autóig, megtorpan a menet. Végigszaladt altiszttól altisztig a kommandó: „Formez les faisceaux! Sàc a terre!“ A kígyó teste megvonaglott, szétszakadozott és lejátszódott a légió sűrűn ismétlődő csodája: a fegyverek pontosan gúlába dőltek, mintha itt egyéb gondja nem lenne senkinek, azután, mint egy derűs délelőttön a gyakorlóléren, gyorsan sátrakká verik a bardákat. Minden mozdulatuk rövid, praktikus és épp olyan előírásos, ahogy a szolgálati szabályzatban áll.

Pierre mozdulatlanul fekszik. Összesen négy óra alvásra van idő, nem érnek rá betegekkel foglalkozni. Az indulás füttyjelére vagy felkel, vagy ottmarad. De valaki mégis felemeli a fejét, valaki mégis rumot tölt a szájába, kinyitja a zubbonyát, megoldja a derékszíját. Pierre nagy sóhajjal kinyitja a szemét és egy kedves, ki-merült leányarcot lát maga felett. Lou vette gondjaiba. Megsajnálta az ájult, félig még gyerekek katonát. Nedves ronggyal letöröli a port az arcáról. Pierrenak annyi creje sincs, hogy megköszönje, de a lány megérti a tekintetét. Úgy fekteti vissza a földre, hogy feje a kenyérsákjára kerüljön. Azután elmegy és odahozza a menázsiját is. Pierre lassan magához tér, már megszólal rekedt, fátyolos hangon, cigarettára is gyújt és csodálkozva nézi a leányt. Egészen más, mint Erika, de nagyon kedves az arca. Első gondolata most is Erika. Minden fontosabb eseménnyel kapcsolatban Erika jut az eszébe.

— Mióta szolgál?



— Három hónapja. Ugye, maga a kantinos leánya.

— Nem vagyok a leánya. Csak alkalmazottja.

— Nem lehet megköszönni, amit velem tett. Azt hiszem, meghálálni sem lehet soha.

— Ostobaság. Itt feküdt, hát segítettem magán. Hogy hívják?

— Vermieux — mondta Pierre a felvett nevét. Megszorította melegen a leány kezét és hálásan nézett rá. A leány mosolygott és el-sietett, hogy pálinkát hordjon szét a katonák között. A csillagtalan, sötét afrikai ég mozdulatlanul borult föléljük, hiénák és sakálok gyülekeztek marakodva a tábor köré, de hátborzongató üvöltözésük nem zavarhatta azt az álmot, amelyben ezek az emberek terültek el mozdulatlanul. Pontosan négy és fél óráig aludtak. Mikor a hold a legmagasabban áll, belereccsen a némaságba az ébresztő trombita rikollása, tíz percen belül a bardákból ismét hátizsák lesz, megzörrennek a bakancsok és a hosszú fütty nyomába tovább vonszolja magát a szikes porban vonagló emberkígyó és kezdődik újra az alternatíva: menj, vagy pusztulj!

### NAMASZ-RUMBA.

Ki hinné, hogy Namasz-Rumbáig mindössze kilenc áldozatot szedett magának átkelési vámul a Gidi sivatag? Az emberek nem is tudják önmagukról, hogy milyen erősek. Az emberi erők végső határát csak a legfelsőbb hadvezetőség tudja számokban kifejezni, kilométerekben, időegységekben, súlyelosztásban megnevezni. Igaz,

hogy ezzel emberen az a hadsereg, amelyet Napoleon kiéhezeten és megfagyva hozott haza Oroszországból, egy sportegyesület díszfelvonulását reprezentálta volna a légiónak ama két százada mellett, amely Namasz-Rumbába érkezett. Ember, állat, ruha, fegyver, egyformán szürke volt a portól, cafatokban szakadt le róluk a felszerelés és a katonák átlagos testsúlya negyvenhét és ötvenöt között ingadozott.

Pierre, miután átesett az első nagy krízisen, szerencsésen megérkezett az oázisba. Louval való barátsága még jobban megerősödött, miután a lánytól kapott egy kis gézt és zsiradékot, amivel gennyes szemgyulladását éppen annyira lokalizálhatta, hogy ne vakuljon meg. Miután ebbe a szörnyű helyzetbe került miatta, még jobban csüggett gondolataival Erikán. Erika volt az egyetlen, akinek indulás előtt megírta a címét, az új nevét és a századát, hogy levelet várhasson tőle. Azzal a határtalan szenvedéllyel ruházta fel ezt a nőt, amellyel az emberek olyan konokul túlozzák el szerencsétlen cselekedeteik indító okait. Biggel és Tontonnal jóformán alig találkoztak. A két igazi bűnöző és a züllött úrfiú között tulajdonképpen sohasem volt őszinte, benső kapcsolat. Csak a bűn hozta össze őket. Ami még azon felül néha mégis Pierre közelébe kényszerítette a két embert, az a távoli jövő közös tárgya volt: az elrejtett ötszázezer dollár. Megfogadták, hogy ha kiszolgálták az idejüket, együtt mennek érte. Ha alkalom adódik szökésre, akkor együtt szöknek.

A másik kettő már régen elhatározta, hogy nem egyforma arányban fogják elosztani a pénzt és ha adnak is Pierrenak belőle, nem fogják túl-

zásba vinni vele szemben a nagylelkűséget. Egy-  
más iránt sem voltak valami nagy bizalommal.  
Big minden nap ellenőrizte, hogy Tonton közöt-  
tük van-e és Tonton nem hagyta magára Biget,  
ha szabadnaposak voltak. Pierrere pedig mind a  
ketten vigyáztak távolról. De volt valaki, aki  
mind a háromukra vigyázott. Az erős Lopez.

Lopez őrzető spanyol volt. Mint bilines- és  
kötőző járta valamikor a falvakat és egy gyilkos-  
sági ügyből kifolyólag menekült a légióba. Nem  
feltűnően, de állandóan figyelte Biget és Tontont.

Namasz-Rumba ligete jóformán kizárólag ka-  
tonai bázis. Pierre idevárta az első levelet Eriká-  
tól, de hiába. Három hónap előtt jött el Mar-  
seillesből, azóta hiába várt levelet. Elkallódott  
talán a levél? Vagy lehet, hogy Erika beteg.  
Erika! Erika! Életének milyen végzetes kísérő-  
zenéje ez a név. Este volt. Az oázis hús esendjébe  
néha távoli vadállatok hörgése hallatszott és  
álmukból felriadt tévék felelgettek rá rémülten.  
A vad thimián-fű kesernyés, mentolos illata ne-  
hezedett a levegőre és a pálmák széles, sötét leve-  
lei olykor összezördültek egy-egy tovaelopódzó  
majom fürge teste mögött. Észre sem vette a  
leányt, mikor melléje ült. Csak a hangjára rez-  
zent fel.

— Zavarom, Vermieux?

— Maga soha sem zavarhat, Lou.

Kellemes melegség enyhítette a szomorúságát,  
ahogy a leányt ott látta maga mellett és önkén-  
tenül megfogta a kezét. Lou hagyta. A markáns,  
kemény légionisták között valami megnyugtató  
társaságot jelentett neki Pierre szinte lírai modora.

— Megkérdezhetem, hogy mi volt azelőtt?

— Mondja — kérdezte válasz helyett hirtelen Pierre, ahogy a leány finom arcába nézett, — hogy került maga a kantinos szolgálatába?

— Én... én segítettem megszerezni az engedélyt, azzal a feltétellel, hogy elhoz magával...

— Hogy bírja ki itt a sivatagban, baromná vált emberek között?

Lou nem felelt. Pierre már régen meg akarta ezt kérdezni tőle, mert feltűnt neki, hogy a lány milyen rémülten és borzadva húzódik el a tréfás katonatenyerek közeléből és mondatai is sokkal finomabbak, választékosabbak voltak, mint az alacsonyabb néposztályokból kiselejteződött kantinosnők otromba frazeológiája. Miután a lány nem felelt, nem is kérdezte tovább. A gyarmati hadseregben nem szokás furesaságokat firtatni. Mindenkinnek van titka. Az egész földrész, forróságával, dzsungleivel, mocsaraival és pálmáival maga a Titok volt anyagba formálva. A lány is szerette volna még egyszer megkérdezni, hogy a gyerekes külsejű Vermieuxt miféle balsors tornádója sodorta ide, de miután ő maga zárkózott volt, úgy érezte, nincs joga a fiatalember bizalmához. Csendben ültek egymásmellett az afrikai ég dermedt sátra alatt, szivükben balsejtelmekkel úgy érezték, hogy ismeretlenül és egymás előtt zárkózottan is jól esik csendesen megszorítani egymás kezét és úgy ülni szótlanul.

## A CSAD-TÓHOZ EXPEDICIÓ ÉRKEZIK.

Tíz nap alatt elérték a Szaharának azt a dél felé húzódó, nagykiterjedésű horpadását, amit a földrajztudósok deflációnak neveznek. A hőség



olyan elviselhetetlen volt és a terep annyira rosszabbodott, hogy óránként nem öt pere, hanem negyedóra pihenőt tartottak. Most már mindannyian tudták, hogy útuk a Csad-tóhoz vezet. Mióta Franciaország birtokába vette Kamerunt, egyre újabb és újabb garnizonokat létesített, hogy a hatalmasan kiegészült egyenlítő afrikai territóriumát a Csad-tó és a Kongó között biztonságosabbá tegye és jobban kihasználhassa. Óvatosabb és kiméletes meneteléssel, emberáldozat nélkül jutott el a két század Agadesz oázisába, ahonnan már megszakítás nélkül vezetett tovább az út, illetve az úttalan sivatag a Csad-tóig.

Agadesznél némi meglepetésben volt része a légiónak. Egy expedícióval találkoztak. És ez volt a legfurcsább expedíciók egyike a világon. A tevehajesárok és néger szolgák naphosszat a hasukon feküdtek és aludtak, mindenki akkor kelt fel, amikor akart, abból evett és annyit, amiből és amennyit megkívánt, az öszvérek száma aszerint váltakozott, hogy az expedíció hajcsárai milyen sikerrel loptak új állatokat azok helyett, amelyeket tőlük hajtottak el, senki sem parancsolt senkinek, mindenki ordított mindenkivel és a táborozás formációja annyira nem emlékeztetett semmiféle hasonló pihenőállomásra, hogy a kapitány, midőn messzelátójával megpillantotta azt a szabálytalan, furesa foltot, amit öszvérek, emberek és sátrak egymás hegyén-hátán alkottak, meglepetten szólt hátra az őrmesternek: „Mondja csak, mon chef, mi az istencsudája lehet az az izé ottan?” Az őrmester úgy vélte, hogy a kóborló Glaua-törzsből való szent vakok egy csoportja van ott, mert az innen is látszik, hogy szemük

világa nem lehet az illetőknek. Midőn végül megtudták egy jámbor berbertől, hogy az ott szemben egy expedíció, percekig nem jutottak szóhoz a csodálkozástól. A kapitány első dolga volt, hogy letáborozás után kiküldött egy altisztet az expedíció papírjaiért. Vadul káromkodott, mikor látta, hogy az írások tökéletesen rendben vannak. Valami lepkefogó egyetemi bolondot eresztettek rá a Szaharára. Wallis Manfréd tanár úr (a philadelphiai egyetem tanára, számos akadémia levelező tagja) nem jöhetett személyesen, mert súlyos beteg. «Gondolhattam volna», sziszegte a kapitány, aki, mint általában a gyarmati tisztek, nem volt túlságosan elragadtatva a pacifikálatlan területeken mászkáló tudósoktól. Mindenbe beleütik az orrukat és ha valami bolond tuareg véletlenül levágja a fejüket, akkor a lapok hetekig cikkeznek róla. No hiszen, érdemes is lármát csinálni az ilyen fejekért.

Meglátogatta a tanár urat. Kemény dolga volt a korbácsának, amíg a lézengő, részeg bandán keresztülverte magát a fősátorig. Sűrű légyraj zsongott a rosszultakarított sátorban, a tanár úr nagy lázban feküdt és a sátor földjén közömbösen maga elé meredve ült egy arab szolga, mezítelen lábszárait vakargatva. A kapitány nem is köszönt.

— Mondja az Istenért, maga szerencsétlen, minek jött ide?

— Örülök a szerencsének... kapitány úr... Manfred Wallis vagyok, a bostoni egyetemről... az Egyenlítő Afrika rovarvilágát akarom tanulmányozni.

— Csodálom, hogy komoly tudós létére így

nekirohan fejvel a biztos halálnak. Maga mellé adok húsz embert, azok majd rendbeszedik a karavánját és visszavezetik Namasz-Rumbába. Onnan pedig igyekezzenek hazajutni.

— Sajnálom, kapitány úr... én expedicióm-mal a Csad-tóhoz megyek...

— Én pedig sajnálom, de ilyen lezüllött hordát, mint a maga karavánja, kötelességem a saját érdekében, ha tetszik, ha nem, visszaszállítani Észak-Afrikába.

— Ha nem csalódom... ön most a második századdal érkezett? Nemde, Nicole kapitány úr?

— Az vagyok, — mondta csodálkozva a tisztt.

A lázas arcú, lihegő ember levelet vett elő a zsebéből és átadta.

— Van önhöz egy ajánlólevelem a hadügyi államtitkártól.

A kapitány elolvasta a levelet és összegyűrte, de úgy, hogy ropogott belé az ökle, azután szó nélkül visszament a századához.

— Hé káplár! Magához vesz húsz embert, át-megy abba a bolondházba, mindenkit addig po-foz, amíg rend lesz. Ott marad és velünk együtt kíséri őket a Csad-tóig, hogy az a mennydörgős istennyila...

Bement a sátrába, darabokra tépte a levelet és úgy rúgta oldalba a kutyáját, miközben az államtitkár úrról tett említést, hogy a szegény szlugi vonítva húzódott a ponyva legtávolibb sarkába.

Ahogy közeledtek a Csad-tóhoz, a sivatag képe egyre változatosabb lett. A szleppéken mind sűrűbb lett a bózót és néhány dombhajlás után a látóhatár egyetlen vastag fekete vonallá változott;

Közép-Afrika őserdőhálózata tűnt fel. Ha déli szél volt, már dúsan hömpölygött felénk a dsungel pinceszagú párája, magával hozva az évezredek óta rothadó talaj dögletes lehelletét. Pierre most már megtanulta a menetelés egy újabb borzalmas válfaját: magas lázzal, hidegrázásban vergődve vonszolni magát és ha néhány órára jobban lett, megismerkedett a kininsüketség érzésével: a fülében zúgó, csengő-bongó, csilingelő harangok és csengetyúk templomi orkeszterével.

A Bar-El-Ghazal völgyében, amely őserdők között a vidék egyetlen egészséges változata volt, kétféle kényszertáborozást rendeztek, mert a legénység hetven százaléka maláriás volt. Pierre ezt az első maláriás rohamot olyan erővel kapta meg, hogy napokig önkívületben feküdt... Mikor felnyitotta a szemét és magához tért, Lou arca mosolygott fölötte és egy vizeskendővel törölte arcáról a verítéket.

— Jobban érzi magát? Láza már nincs.

— Mióta fekszem? — kérdezte és olyan idegen csengése volt a hangjának, mintha a sátor távoli sarkából szólalt volna meg valaki.

— Tizenkét napja. Azt mondta az orvos, most már rohamosan fog magához térni. Csak az első attak ilyen súlyos.

— És maga? Maga állandóan itt ült nálam?

— Ha szabad időm volt. Mondja, ki az az Erika?

Pierre lehunyta a szemét és összeszorította a fogait. Sokáig voltak így csendben. Azután ruhahogást hallott és egy jólismert neszt: mikor a sáturnyílás felemelt lapja visszaesik a távozó után.



Még egy látogatója volt, aki betegsége alatt is többször felkereste: Von Strasser. Von Strasser magasrangú tiszt volt a német hadseregben és ismeretlen okok miatt kénytelen volt megválni a szolgálattól, elhagyni a hazáját. Mint közlegény szolgált a légió második századában és ha csak lehetett, oltalmazta a jóformán még gyermek Pierre-t.

Wallis tanár expedíciója a légióval együtt töltötte a kényszertáborozást. Valamivel távolabb, ahol a Bar-El-Ghazal völgye kanyonná keskenyedik, két domb között, álltak az expedíció sátrai. Utak vagy ösvények ezen a vidéken teljesen ismeretlenek voltak. A parkszerűen elszórt bozótok között ritkás facsoportok, paratölgyek és kaktuszok adtak árnyékot. A ledőlт fatörzseken búrjázó aljanövényzetet úgy kellett szétszaggatni járás közben. A kandeláberszerű majomkenyér-fák egy sűrűbb csoportja körül táborozott a „tudós” megrendszabályozott hordája. Lopez őrzvezető és húsz embere elegendőnek bizonyult a karaván rendjének biztosítására. Manfred Wallis is kiheverte az első lázrohamot és ideje legnagyobb részét a jókedvű Haftl-lal töltötte el, aki a kivezényelt húsz legionista közé volt beosztva. A festőművészből lett csempész saját szavai szerint úgy élt, mint a Kék Úristen Bajorországban. Persze Haftlnak fogalma sem volt arról, hogy Wallis Manfred lepkétudós úr egy sürgönyt őriz a belső zsebében, a következő üzenettel: „Pierre Lorien néven törzskönyvelt légionista okmányainak beszolgáltatása után a Joseph Morgen nevet vette fel. Ez a mi emberünk. Sir Godfried.”

Haftl Wallisszal feküdt a sátor hús mélyén,

hallgatta a rádiót és két kézzel tömte magába a manioklisztből készült jóízű, édes kuszkuszt.

— És mondja, kedves Morgen barátom — folytatta Wallis taktikusan, — hogy került maga a légióba?

— Egész rendkívüli módon — felelte az osztrák, — jelentkeztem a toborzóhelyen.

— Na igen, igen, vegyen azokból az angol cigarettákból és igyon egy kis konyakot... Valami lehetetlenné tette a helyzetét a társadalomban. Nem?

— Ühüm... — felelte teli szájjal Haftl, azután vett azokból az angol cigarettákból és töltött magának konyakot is. Kintről öszvérek ordítása, hajcsárbotok puffogása hallatszott és Wallis a mennyezetet nézve tűnődött. Nehéz fiú, az biztos. De majd lassan, lassan...

— A legtöbb ember úgy jut a légióba, hogy megkegyül egy csomó rendőrtől és véletlenül belelő az egyikbe, vagy ilyesmi...

Haftlnak torkán akadt a füst és köhögni kezdett. Tud ez valamit? Egy rendőrt kilukasztott, az biztos. De mi köze ehhez ennek a vén bogárvadásznak?

— Magam is hallottam eseteket, — folytatta Manfred joviálisan, — mikor üldözés közben agyonlövik a rendőrt, elrejtik a zsákmányt és beállnak a légióba.

Haftl elhült. Mit akar ez? Tud valamit az ő elrejtett cigarettáiról? Vagy csak úgy vaktában beszédes?

— Tudok eseteket...

— Menjen a fenébe az eseteivel! Mert magához vágom ezt a tésztás köcsögöt! — ordította

az osztrák. — Mi köze magának ahhoz, hogy ki miért jött a légióba?!

„Taktikusan, taktikusan!“ — mondogatta magában Wallis.

— De kedves Morgen úr, ne legyen ideges... vegyen abból a datolyából...

— Az ördög vigye a datolyáját, magával együtt, tudja?! És hagyjon engem békét! — úgy emelte fel a mázas edényt, amiben a kuszkus volt, hogy Wallis úr minden taktikája csődöt mondott ijedtében és boldog volt, mikor a megdühödött kis osztrák otthagyt a sátrát. Mindenestre eredményesen végződött az eszmecsere, mert semmi kétsége sem lehetett aziránt, hogy vendégét nagyon érzékeny pontján találták el az adatai. A többi most már csak taktika dolga, mondta megelégedetten magában és újra bekente chinolin-kenőccsel a szúnyogcsípte combját.

Haffl, a változatosság kedvéért este a kántinban tömte magát, ahol Lou számlájára kosztolt. A garnizon meg volt győződve róla, hogy a „finomkodó“ kantinosleánynak tetszik Joseph Morgen. Ha nem volt más dolga, egész este Hafflal ült, beszélgetett vele és minden jóval tömte a kuglivá hízott kis katonát. Pierre gyakran nézett át hozzá. Ő azt hitte, hogy Lou iránta érez vonzalmat és nem értette, hogy mi köti ehhez a léha, kis emberhez? Tontonnal és Biggel volt találkozója a kántinban, hogy megbeszéljenek valamit, de azután nem bírta nézni, ahogy Lou az osztrákkal flörtöl és kiment az udvarra. Éppen a káplárba ütközött.

— Hallo Vermieux! Jöjjön velem az irodábal

Megérkezett a posta, segítsen nekem szortírozni!

Az erőd, amelyben leváltották a helyőrséget, hogy egy évig ittmaradjanak, Fort Lamy volt, a Csad-tó déli lefolyásánál, ahol a hatalmas Sári-folyó ömlik a tóba. Ez a helyőrség már a francia Kongó vidékét ellenőrizte és jóformán egy ösvádon közepén feküdt, a bantunégerék földjén. Mocsaras rész volt, de a forróéögövi öserdőben nincs süppedékes tőzegláp, inkább a papiruszbozótok és az áttörhetetlen hydrofilis kúszóhálózat jelzi a mocsarat. A tájék, az emberek, az éghajlat, az egész környezet némán, ellenségesen, halálosan fogta körül ezt a kis francia helyőrséget, mintha minden pillanatban meg akarná fojtani. Egy szakasznál kevesebb ember nem mehetett sétálni és két kilométernél messzebb senki sem távozhatott élete veszélyeztetése nélkül az erőd körzetéből. Ez itt valamikor Lundaország volt, a leghatalmasabb fejedelemnek, Muata-Javónak a birodalma és Afrika területén seholsem gyűlölnek olyan babonás irtózáttal, olyan fanatikus vérszómjassággal az európaiat, mint itt, az *Ubangi-Sári* öserdeiben az emberevő Nyam-Nyamok és a törpe Pigmeusok, akik hullaméreggel preparált nyilaik hegyén a láthatatlan, gyorsanlő végzetet tartják készen minden cserje, minden kórakás mögött. Itt nem is a láz, nem is a csontokat őrlő általános rheuma pusztít, hanem az idegbaj. A halálos, nagy csönd, a dúslombú fák izzadó bőrlevelein leselkedő fantomok s penészszagú párái a földnek, valami furesa ragályos melankóliát tenyésztenek ki, amelynek következtében sokszor járványszerűen lép fel az öngyilkosság és az ámokfutás.



... Neki nem jött levél. Szórakozottan rakta szét a borítékokat, minden szakasz számára külön rekeszbe. Egyszerre ismerős írást pillantott meg. Bigne-nek szólt a levél. Megismerte Erika kézvonásait. Szórakozottan húzta végig hüvelykujját verejtékező, sárga homloka előtt. Mi ez? ... Úgy érezte, hogy rögtön fel kell bontani a levelet. De nem neki szólt. Neki nem írt Erika. Miért írt Bigne-nek? Egy barna kéz elragadta előle a borítékot és újabb csomót nyomott a kezébe. Forgott körülötte minden és a gyomra émelygett. A lába úgy megremegett, hogy le kellett ülnie. Mi ez? ..

... A kántinban már várt rá Big és Tonton.

— Hol a fenében csavarogtál? Nem itt fogunk beszélni, hanem kimegyünk sétálni.

... Miért nem kérdezi meg? Miért nem kérdezi meg egyenesen Biget, hogy mit jelent az a levél? Nem kérdezte. Cinkosai már kezdettől fogva durva, idegen emberek voltak számára. Csak a közös bűn kötötte össze őt velük. Mit kérdezzen? Talán ő is kapott levelet, de ellopták vagy elveszett és most Erika Bignél érdeklődik. Vagy nem? Akkor vár és figyelni fog. Valami titok lenne itt? Közben a két cinkosa beszélt. Elhatározták, hogy meg fognak szökni. Kérdezik Pierret, hogy velük tart-e? Ha átkelnek a Sári-folyó túlsó partjára, egy ugrásnyira vannak Nigériától. Jolában már biztonságban lennének, az angol terület és a Benue-folyón lehajózhatnak odáig, ahol eléri a Kánoi vasútvonalat ... Csak homályosan értette, hogy miről van szó, de mindenre beleegyezően bólogatott. Holnapután a lepketanár táborába vezényelik őket felügyelni. Ott lophatnak öszvéreket és élelmiszert. Meg-

beszélték egy Pigmeus főnökkel, hogy átvezeti őket Joláig, ahol biztonságban lennének... Nekik kötelességük hívni Pierret is. Itt összenéztek egy jelentős pillantással, úgy, hogy a fiú nem vette észre. Pierre mindenbe beleegyezett. Közben kínzó tépelődéssel csak Erikára gondolt és egyikük sem vette észre, hogy fától-fához osonva valaki figyeli őket és igyekszik elkapni egy-egy szót a beszédükből: az erős Lopez volt.

### SZÖKÉS.

Délelőtt volt. Lopez örvezető elindult húsz leghénnyel a tanár táborába, közöttük Big, Tonton és Pierre. Pierre szeretett volna Louval beszélni, szeretett volna elbúcsúzni tőle, vagy legalább búcsúzóul megfogni a kezét. Egy percig most úgy érezte, hogy nagyon rossz neki elszakadni a leány közeléből, de miután erre nem volt alkalma, csak összeszedett sebtében néhány holmit a ládájából, amiket feltűnés nélkül magával vihetett és kivette társait.

A tanár még eddig egyetlen lepkét sem fogott, ezzel szemben sikerült neki a kis Haftlt újra kibékíteni és a napról-napra pimaszabbá váló kövér osztrákot újra traktálhatta a sátrában. Lassú, de biztos taktikával férközött Wallis a közlegény bizalmába.

— Nézze Morgan, a szerencsáját csinálhatja meg, ha őszinte lesz velem. Maga fegyveresen összetűzött a marseillei rendőrséggel. Nem? Csak gondolkozzék. El is rejtett valamit valószínűleg...

Hm. Gondolta Haftl. Lehetséges, hogy a tízezer hiányzó cigaretta miatt utánaküldtek valakit ide

a vadonba? Végre is az állam kezei nem csak hosszúak, hanem kapzsiak is.

— Nézze tanár úr, ha annyira érdekl, elárulhatom, hogy összetűztem a rendőrséggel, meg volt is mit elrejtennem. De ha erről a históriáról mégegyszer faggatni kezd, akkor a hasába szúrom a rohamkésemet. Adjon cigarettát.

„Helyben vagyunk“, gondolta Wallis Manfred. „Nem fogom faggatni. Valahogy szépen elviszem magammal és mint szökött légionista a hatalmamba került és azt csinállok vele, amit akarok.“

Fort Lamyból áthallatszott a messzire recsegő takarodó trombita hangja. A dsungel bokrai meg-elevenedtek, nyugtalan fénypontok villogtak elő mindenhonnan: kóbor vadállatok szemei. Valahol egy kakadu rikoltott, olyan hangon, mintha átvágott torkú ember kérne segítséget, közvetlen közelben egy párdue hördült fel és a megbéklyózott öszvérek idegesen kapáltak félelmükben. Von Strasser szokása szerint a szabad ég alatt feküdt le, de nem tudott elaludni. Váratlanul arra lett figyelmes, hogy a legénységi sátor hátsó falából egy késpenge ütközik ki, végighasít és a nyíláson valaki óvatosan csúszik kifelé. Hárman kúsztak ki a sátorból. A sötétben is megismerte az egyikben Pierre lányosan karcsú alakját. Az ór a sátrak frontális oldalánál állt, tehát nem vehette észre a hátsó ponyván keresztül kimászókat. Von Strasser kíváncsi volt, mit akarnak ezek! Lassan utánuk lopózott jó távolról, a földön fekve.

... Big kúszott legelől. Indián módra haladtak, kéz- és lábfejükkel nagyon lassan tolva magukat, anélkül, hogy térdüket behajlítanák. Az öszvérek

közelében egy nyolc méter átmérőjű, többszázéves adansonia törzse mellett felálltak.

— A jobboldali öszvér kötőfékjét vágom el, — suttofta Big, — ti a két mellette állót. Rajta!

Ebben a pillanatban hatalmas árnyék toppant eléjük az öszvérek közül. Az erős Lopez volt. Elvesztek.

— No mi az, közlegény urak?! Búcsú nélkül akarjátok itthagyni a légiót?

Egy ideig elégedetten élvezte a három ember meglepetését. Ha bárki más áll előttük, Big és Tonton bizonyára megpróbálnak végezni vele. De szemtől-szembe az erős Lopezzel semmi esélyük sem lehetett.

— Nekem most át kellene adni titeket az őrségnek, — mondta az őrvezető, — onnan a hadbíróshoz kerülnétek és végül a Stanley-Pool mocsaraihoz megdöglölni... Fel a kezekkel! — és a revolvere máris rájuk szegeződött. Tehetetlenül álltak az óriás előtt. Lopez elnevette magát.

— Na ne féljeteK fiókáim. Én is veletek megyek. A Fort St. Jean óta figyellek benneteket. Ott ültem azon az éjjelen mellettetek a padon, mikor jelentkeztetek. Régen tudom, kik vagytok! Kihallgattam egy pár beszélgetéseteket is. Kezdetől fogva vártam, hogy mikor próbáltok megugrani. Jövök én is veletek. Az ötszázezer dollár negyedrésze az enyém. Mert én mindent tudok, uracskáim. Nos? Menjek veletek?

... Tíz perc múlva Von Strasser nyugodtan kúszott vissza a hálóhelye felé. Négy ember, lopott öszvérekkel és készletekkel óvatosan csörtetett át az őserdő bozótjain...



Az elefántok tisztásán állt a mezítelen pigmeus egy fának dőlve. A lábbujjait fel és le mozgatta a lágy humuszban. Egy méter magas lehetett. Ormótlan feje volt, nagy hasa és görbe lába. Tegezével és íjjával úgy nézett ki, mint valami torz Amor. Lándzsája mellette állt a fához támasztva. A fehérekkel egy szót sem váltott. Mikor megjelentek a négy öszvérrel, a törpe méltóság-teljesen megindult előttük egy keskeny csapáson. Olyan gyorsan haladt, hogy alig tudták követni az apró pigmeust. Hajnalra kiértek az őserdőből, a televényes föld alacsonyra vert párájának füst-szerű nyujtózásában elérték a Tuburi mocsarat. Piros virágú oleánderek, óriási kaktuszok, kávé-cserjék, dús jázmin és mimózasövények pompáztak a szívós zöld iszapból, de mindenütt borzalmas, síri magányosság: ez az őserdő mocsara. A levegő és a víz mérgezett. Fojtó kék ködön keresztül ibolyaszínűen borong a nap, amelynek roppant hevétől izzik és forr az olajosnak tűnő sárréteg. Állat nem jár ide inni, madarat nem látni. Csak nagy, fekete vizikígyók siklanak néha és a bambukfák bolyhos, keménypapírra emlékeztető levelei hallatnak valami furcsa zajt, ha megmozdítja őket az áthaladó kis karaván. Pierre szédül és émelyeg. „Ezt a kölyköt minek hoztátok magatokkal“, suttogja Lopez. „Mert mindent tud“, feleli Big. Megértő pillantásokat váltanak. A pigmeus olyan biztosan jár a mocsár vékony ösvényén, amelynek két oldalán a feneketlen halál leselkedik, mintha aszfaltos úton sétálna. Valamennyien kissé rosszul vannak.

— Szeretnék valamit kérdezni tőled, Big — fordult Pierre a társához.

— Mit akarsz?

— Te szoktál Erikától levelet kapni?

— Igen — feleli egyszerűen. A pigmeus megáll és messze néz lábujhegyen, nyakát erősen nyújtogatva a föld alacsonyan terjengő, pállott gőzei fölött. Azután bólint és újra megindul.

— Nem tudod, kérlek, hogy miért nem ír nekem is Erika?

— Mert nem törődik veled. — Ezt is keményen mondta. Provokálóan.

— És miért ír neked?

— Mert a feleségem. Te hülyel Téged csak azért bolondított, mert kiszemeltünk, hogy a kombinációs zárat felnyisd. Én kértem meg rá, hogy bolondítson téged.

— Nem igaz! — kiáltotta és megragadta Biget a zubbonyánál. Rövid ívben csapta orron, szájon Big ökle. Ezer tüzes szikra villant fel a szeme előtt, lezuhant az iszapos földre és ájulása előtt még összefutott egy pillanatra szájában a zöld talaj kesernyés íze, miközben egyre távolodva sustorogtak feléje a menekülők fölött megrezdülő nagy bambuklevelek...

---

A hat méter magas adarfűben haladtak, nagyon óvatosan, mert ez az ősrét tele volt kígyókkal. Készleteik már fogytán voltak, de a törpe néger megnyugtatta őket néhány kézjellel, hogy közelednek utuk végcéljához. Hajnalban az utolsó adarfűcsomót tölték szét maguk előtt és szemben egy tisztáson feltűnt Jola, a Benue folyó partján. A pigmeusnak odaadtak negyven mattakot, a kialkudott díjat és a kis néger, karjára csatolva a rézkarikákat, lándzsájával minden

lépésnél maga elé űtve, megindult méltóságteljesen visszafelé. A három cinkos ösvéreivel bekocogott Jolába. Ez a pacifikált néger falu már nem rejtett rájuk nézve veszélyt, túl volt a francia határon, Nigéria tartománya kezdődött itt, amely angol fennhatóság alatt áll. A falu lakói barátságos halászok voltak, Luma törzsbeli négerrek, főnökük, Szokota király, készségesen ajánlkozott, hogy a négy málhásöszvér fejében ellátja őket a szükséges mennyiségű maniokgyökérrel és saját csolnakján viszi valamennyiüket Lokodsába, ahol a Benue a Niggerbe ömlik és állomása van annak a vasútvonalnak, amely Kanoból, a rabszolgaparti Lagos kikötőig megy. Ez volt utuk főcélja. Az éjszakát Szokota király falujában töltötték és hajnalban öfelsége saját legmagasabb mancsaival ragadta meg a kormánylapátot, hogy utasait a sziklazátonyoktól és krokodiloktól hemzsegő Benue folyón ellaviroztassa Lokodsáig. A magas partok között sellőről sellőre bukó sebessodrú folyón valóságos művészet volt kormányozni, cédrustönkből vágott ladikjukat. Szokota a csónak orrában állt hosszú lapátjával és biztos kézzel vezette őket a szirtek között. A víz mindenütt fekete pikkelyek körül gyűrűzött és az ocsmány krokodilusfejek csónakjuk pereme körül lapultak össze undok csattanásokkal. Említésre méltó esemény csak egy történt útban Lokodsáig. Lópeznek átnedvesedett a nadrágja a becsapódó habfodrocskáktól és felemelkedett, hogy arrább üljön, de közben megbillent a csónak. Big, mintha segíteni akarna, utánakapott... Utánakapott, vagy meglökte, ezt nehéz lett volna eldönteni, annyi tény, hogy Lopez kifordult a

csónakból, de sikerült egy kiemelkedő szirtet átkarolni a hullámok között. Kétségbeesetten kapaszkodott és segítségért kiáltott. Szokota kezében meglendült a kormánylapát, mikor észrevette a vízben vergődő embert, de hirtelen egy revolver csöve szegeződött legmagasabb hasának és valaki ezt sziszegte:

— Gyerünk! Evezz tovább! Előre!

Ófelsége rémülten vezette tovább a csónakot és egy fürgé krokodilus a közelben már megpillantotta a szerencsétlenül jártat.

Estére Lokodsába értek és éjfélkor már útban voltak Lagos felé a Kanóból közlekedő vonattal...

## AZ UTOLSÓ FORDULÓ.

Egy viharos éjszakán eltűnt az egész expedíció és velük együtt eltűnt Joseph Morgen közlegény is. Erről az eseményről legfeljebb Sir Godfried tudott volna magyarázatot adni, aki New-Yorkba a következő kábelt kapta: „Nevezettel szerencsésen megérkeztem Kanóba, siker biztos: Wallis.“

---

Pierre felemelte arcát a Tuburi mocsár zöld iszapjából. A feje zúgott, halálosan bágyadt volt és csontjai hasogattak. Körötte a halálos némaság, a dús szinesvirágú, pompás, de mozdulatlan tájék, ahová nem járnak vadállatok inni és egyetlen madárcsipogás sem hallatszik. A mérges gőzök bódulttá tették. Csak azért tért magához, hogy félálomban ráeszméljen: ez a könyörtelen, rideg, kikerülhetetlen vég. A nap már lemenőben volt. Lassan visszahanyatlott a földre és újra elvesztette eszméletét.



Arra tért magához, hogy mozgásban van. Orra és szája egy nedves kendővel volt átkötve, a lábát bokában, két karját csuklóban egy őszvér testén hurkolták át. Így szokták errefelé a sebesülteket szállítani. Az őszvért valaki lépésben vezette a kötőféknél. Az ájulásból mély álomba merült ezzel a mozzanatnyi átmenettel.

Azután újra kinyitotta a szemét. Egy raffiakunyhó mélyén feküdt, hűvös vízzel mosták az arcát. Felvetette pillantását és mintha egy régi álmot látna újra, Lou arca hajolt föléje, majd valahol távolabb Von Strasser sovány, nyugodt vonásai fordultak kíváncsian feléje. Jólában volt, Sokota király kunyhójában. Felült.

— No most már nem veszíti el többé az eszméletét — mondta Von Strasser. — Az ütést fel se vette volna, de a mocsár mérges párái nehezen szívódnak fel a szervezetben. Nagyon kábult?

— Nem, inkább fáradt vagyok és szomjas.

— Holnapra kutyabaja — jegyezte meg a német. Pierre lehúnyta a szemét és Lou apró tenyeréhez szorította az arcát, hálásan, valami nagyon-nagyon jó érzéssel. Csendben voltak.

A csillogó fehér holdfény darabokra töredező fűkörre változtatta a rohanó Benue vizét. A folyó két partján hatalmas pálmák és tamariszkuszok sűrű koronái lógatták dús lombjaikat mélyen a mederbe. Ez a galeriaerdőség, mintha valami hatalmas kertész szabályosan ültette volna el sorba a fákat, csak a vizet választja el a szteppétől két hosszú vonalban, a lefolyás mentén. A sápadtan izzó teliholdas éjszaka elég

világos volt ahhoz, hogy megkíséreljék rajta a Lokodsába vezető utat.

A csónak, orrában a néger kormányossal, gyorsan suhant a fenyegető szirtek között és Lou elmondott mindent Pierrennek:

— Von Strassernek köszönheti az életét. Ő megleste magukat azon az éjjelen, mikor megszöktek és találkoztak Lopezzel. Von Strasser kihallgatta a beszélgetésüket is. Hallotta, hogy maguk hárman rabolták el a Loew és Thomas-cégtől az ötszázezer dollárt. Azt többen is tudták, hogy a dollár rablói ennél a századnál szolgálnak. A bolond professzor az expedícióval szintén a tolvajt hajszolta. Ugyanis az egyetlen fellelhető nyom Pierre Lorien volt.

A leány szünetet tartott. Pierre dermedten ült. A tág, fehér fény pompás sugárzással ragyogta be a vízre hajló hatalmas pálmakoronákat. Lou tovább beszélt:

— Akinek a hadügyben jó összeköttetése volt, az megtudhatta, hogy a Pierre Lorien név egy Joseph Morgen nevű legionista törzslapján áll. Én is azt hittem, hogy a kis osztrák azonos magával. Ezért igyekeztem kedveskedéssel a bizalmába férkőzni. Von Strasser volt az egyetlen védelmezőm és lovagias barátom ebben a szomorú környezetben, akit mindenbe beleavattam. Miután magukat kihallgatta, nyilvánvalóvá lett, hogy valami tévedés történhetett az összeírás körül, de bárhogyan is állt a dolog, a tettesek mindenesetre megvoltak és én útrakeltem Von Strasserrel, négyük nyomába. Miután öszvérekkel mentek, ez a nyom sokkal világosabb volt annál, semhogy tévedhettünk

volna. Így találtuk meg magát néhány órával később a Tuburi mocsárban és öszvérháton magunkkal vittük Joláig.

— De ... dehát, hebegte Pierre — kicsoda maga tulajdonképpen?

— Thomas Kitty vagyok. A maga volt főnökének a leánya. Az én apám nemcsak a vagyonát, hanem a becsületét is elvesztette a lopás miatt. Mikor a nyomok Pierre Loriennal együtt elvesztek a légió második századánál, én módot találtam arra, hogy apám becsületét megkeressem és megtaláljam a sivatagban, vagy ott pusztuljak magam is. Volt annyi pénzem, hogy társuljak Bertillel és volt annyi bátorságom, hogy beálljak a légió kantinjába.

— És most mit fog csinálni?

— Lagosban átadom magát a rendőrségnek...

Lagosból három hetenként közlekedik egy hajó Európa felé. Körülbelül ennyi idő alatt összeverődik egy utasrakomány és aki hamarabb érkezik az indulási időnél, az várakozhat szépen a piszkos, forró, rosszszagú nyugatafrikai kikötőben.

Big és Tonton már két napja heverték a külvárosi arab lebuj deszkákkal határolt szobájában, a férges gyékényen s várták a hajót, amely másnapra volt jelezve. Ha huszonnégy órával később érkeznek, akkor három hétig várhattak volna Lagosban. Megmaradt értéktárgyaik árán jegyet váltottak Barcelónáig és türelmetlenül lesték a nap múlását. Annyi pénzüik sem maradt, hogy egy jobb fogadóba szálljanak. A külváros egy disznóólszerű bódéjában húzták meg

magukat. Pörére velkőzve, tikkadtan feküdtek a padlón és időnként kortyoltak a közöttük álló rumosüvegből. Az utcáról behangzó monoton z sivaj, mint valami dobhártyára ható narkotikum süppesztelte őket abba a gondolattalan, elbutult kábulatba, amely mintha a halálnak egy részlete lenne, nem bírt időbeli határokkal, állapotszerű érzésekkel. Tonton most mégis erőt vett magán. Már negyedszer hall valami furcsa nyöszörgést a szomszédos boxból. A kalandor-öszlön, amely nem tűr titkot a környezetben, arra készte, hogy kifürkéssze a nyöszörgés okát. Keresett egy repedést a deszkán és azt kifarigcsálta a késével, amíg olyan nagy lett a hasadás egy része, hogy átláthatott rajta. Még az elállatiasodott rabló idegei is megborzadtak a szomszéd boxban eléjétáruuló látványtól. A padlón óriási kopasz kínai feküdt, majdnem teljesen meztelenül és testét a keleti pestis bomlásnak indult fekélyei borították be végig. Csodálatosképpen még élt. Az arca feketén felpuffedt, hogy inkább görögdinnyére hasonlított, mint emberi fejre, a körötte nyüzsgő sűrű légyraj miatt nyöszörgött, a legyek pedig egyre gyűltek, zsongva, mert közvetlen a beteg mellett egy felborult pálinkásüveg körül szirupos tócsa állt. Vajjon miért tartják itt ezt a beteget? Nyugat-Afrikában nem ritka a fekete himlő, egyáltalán nem ritka semmiféle szörnyű fertőző ragály, de az emberek annyira irtóznak ilyesmitől, hogy a legelső gyanus jelre feljelentik egymást a hatóságnál. Tonton a tizenkétéves néger boytól halálos fenyegetések árán megtudott mindent. A kínai gazdag kereskedő volt, aki itt szokott meg-



szállni máskor is. Két nap előtt beteg lett és a fogadás nem akarja bejelenteni a hatóságoknak, mert... Hm... A kereskedő podgyászában többféle holmi van, amit a fogadás valószínűleg nem fog a világ végéig utána hordani a fellelhető törvényes örökösöknek. Tontonnak eszé ágába sem jutott a rendőrségre sietni. Általában nem az az ember volt, aki a rendőrséget sűrű látogatásokkal szeretne volna zaklatni. Mindenki éljen és haljon, ahogy tud és mindenki raboljon békességben. Ha a kínai meghal mielőtt a hajó megérkezne, igényt fog tartani egy örökrészre. És nem valószínű, hogy a fogadás elzárkózzon kisebb áldozatok elől. Ő pedig világegyetében szerény ember volt. Visszafeküdt szépen a gyékényre aludni. Ezután este hatig nem történt velük semmi nevezetesebb. Alkonyatkor felöltöztek és kimentek a kikötőbe, hogy lessék a hajót, amely már nem lehetett messze. A terméskölgát körül sűrű mocsokhalmokat himbált enyhén a dagály, homályosüvegű lámpák pislákoltak mindenfelé és az uccai lacikonyhák sokféle kotyvaléka rossz szagokkal gőzölgött a kínai és arab szakácsok főzőkanala körül. A hajóállomás vendéglőterrasszán citerák és sípok nyekeregtek. Big hirtelen megkapta társa karját és berántotta a falmélyedés mögé. Közvetlen közelükben Von Strasser és Pierre haladt egy fehérsapkás, őszbajuszú emberrel. A két bandita jól ismerte ezt a fehérsapkás embert. Van Russel volt, egy hollandus, aki pénzváltó és menetjegyirodát tartott fenn Lagosban. Előző napon ők is tőle vették a jegyeiket. Jó messziről, óvatosan követték a három embert.

— Te érted, Big, hogy a fenébe került ez ide a Tuburi mocsárból?

— És az az átkozott német is vele van! Valószínűleg továbbcipelte a fiút és most osztózni akarnak a dollárokon. Te!... Ezek is most vetettek Russeltől jegyet a holnapi hajóra.

— Itt fognak maradni! — mondta határozottan Tonton.

Pierre és Von Strasser beléptek a kikötő egy jobb vendégfogadójának kapuján és elbúcsúztak Van Russeltől.

A két bandita gyorsan tanácskozni kezdett. Terveket szőttek, fondorlatokat eszeltek ki, emberek életéről határoztak, legalábbis ők azt hitték. Közben azonban egy egész apró szúnyog a Stegomya-félék családjából Tonton homlokára szállott és enyhe viszketést okozva megszúrta. Ez a szúnyog egyike volt azoknak a finomabb eszközöknek, amelyekkel ismeretlen hatalmasságok az emberi sorsokat tetszésük szerint intézik.

## A NAGY KARANTÉN.

Másnap a fogadóban egymással szemben ültek Lou és Pierre. Von Strasser tapintatosan magukra hagyta őket.

— Most búcsúzzunk el, Kitty, — mondta Pierre rendes nevén szólítva a leányt, — magam akarok elmenni a rendőrségre, jelentkezni. Akkor is ezt tettem volna, ha nem találkozom magával. Nagyon tisztán és világosan látok mindent. Én nagyon megbűnhődtem azért, amit tettem, de az igazságszolgáltatásnak is felelni akarok. Volt valami, ami megzavart eddig, Erika,

— Akit szeret, — mondta a lány és továbbra is mereven figyelte Pierret.

— Nem szeretem. Azt hiszem, nem is szerettem. Örültséget tettem miatta és az ember nehezen látja be, hogy nem is volt komoly alapja annak az örültségnek, amit elkövetett. Ezért ragaszkodtam olyan sokáig és kétségbeesetten Erikához lelkileg. Én már régen magát szerettem, de nem akartam belenyugodni abba, hogy az ok, ami miatt bűnöztem, ami miatt a sivatagban haldokoltam, egyszerűen csak ostobaság. Anélkül, hogy tudtam volna róla, görcsösen ragaszkodtam Erikához, mint indokoláshoz. Ez mind mind csak mostanában lett világos előttem.

Mind a ketten hallgattak.

— Most mondja meg nekem Pierre, hol van elrejtve a táska?

— Jogom van hozzá Kitty, hogy én magam adjam elő, vagy legalább is önként közöljem az afrikai rendőrséggel. Ez enyhítené a büntetésemet.

— Igaza van. Joga van hozzá, hogy maga adja elő a táskát. De én fogom ezt a maga nevében megtenni. Mert... mert nem akarom, hogy jelentkezzen a rendőrségen.

Megint hallgattak.

— És miért nem akarja, hogy... jelentkezzen?

Kitty nem felelt. Pierre megfogta a kezét, megsimogatta.

— Nézze, valamit tennünk kell. Két ember útban van Franciaország felé és ha előbb érnek a rejtékhelyhez, mint mi, akkor örökre elveszett az ötszázezer dollár, az édesapja becsülete és

ennek a halálos kísérletének minden kiharcolt eredménye.

— Igaza van abban, hogy magának kell visszaadni a táskát. Én most elmegyek a postára, mert levelet várok az édesapámtól, addig maguk csomagoljanak össze mindent és a hajón találkozunk. Útközben, vagy ha akarja, még innen, rádió útján értesítheti a marseillei rendőrséget...

— Már tudom, hogy kit fogok értesíteni.

— Mindent magára bízok, Pierre...

Gyengéden magához szorította a lányt és most először végre megcsókolták egymást.

Mialatt Kitty a postára ment, Pierre és von Strasser végzett a csomagolással. De alig, hogy leültek kifújni magukat, megjelent egy néger gyerek és levelet hozott számukra. „Nagyon leköteleznének, ha Marseilleben egy megbízatást intéznének el a White Star Line-nél” — állt a levélben, — „kérem, keressenek fel a fogadómban, ahová a néger boy elvezeti önöket. Őszinte hívük Van Russel”.

Ha Nyugat-Afrikából Franciaországba megy az ember, igazán hasznos szolgálatot tehet az olyan régen elszakadt európainak, mint Van Russel. Bizonyára fontos oka lehetett, ha zavarta őket. Követték a néger gyereket, aki a külváros egy fogadójához vezette őket. Lagos egészben véve olyan piszkos, hogy árnyalatnyi különbségeket észre sem lehet venni, tehát nem tűnt fel nekik a kültelki környezet. A néger fiú kinyitott előttük egy ajtót és beléptek. Abban a pillanatban az ajtó becsapódott mögöttük.



— Mi a csoda! ...

Percekig alig láttak a homályban, azután borzadva ugrottak a szoba sarkába attól a nyöszörgő emberformájú tömegtől, amelyet megpillantottak a gyékényen. Pierre fel akarta rántani az ajtót, de zárva volt. Hallották, amint valami szekrényfélét tolnak eléje. Nekivetették a vállukat. A rosszlevegőjü, legyektől zsongó szobában ájulásszerű érzés csavarodott a torkukra, mint valami láthatatlan, vastag hurok. Autó zúgott... lépések dobogtak... azután ellökték a szekrényt, az ajtó kitarult, de mielőtt szólhattak, vagy védekezhettek volna, valóságos kötélhálózat csavarodott mindenfelől a testükre, gumibotütések zúgtak valahonnan és csodálatosképpen nem rablók, hanem rendőrök álltak körülöttük. Azután mintha zsákba dugták volna őket, a sötétben vergődtek...

Az egészségügyi rendőrök nem sok teketóriát csináltak. A riadóautóról egy hajóra dobták mindkettőjüket és éjjelre már kikötött velük a hajó Santa Isabel szigetén, ahol a ragálygyanúsakat tartották fogva, a kalonáság által őrzött nagy karanténban.

Kitty észrevette a két szökött légionistát, amint a hajó indulására várva, ott ácsorogtak a málhák körül. Óvatosan kikerülte, hogy észrevegyék és Von Strassert vagy Pierret kereste szemével. A hajó rozoga testét már megremegtették a turbinák, a málhák lassan mind eltűnedeztek a partról és Kitty még mindig nem látta közelni útítársait. Hol késlekednek? Hogy kikerülje a két banditát, felment a fedélzetre, el-

foglalta a kajütjét és az ablakból kémlelt ki szorongva.

— A két fickó most már jó helyen van, — mondta Big.

Tonton csak kedvtelenül mormogott. Csuklójában, vállában furcsa hasogatást érzett és időnként görcs nyilalt a hasába. Már reggel óta érezte ezt a sokféle furcsa sajgást a testében, a cigaretta sem ízlett, zúgott a feje.

— Valami bajod van? — jegyezte meg Big.

— Azt hiszem... kiújult a maláriám...

Big lopva figyelni kezdte cinkosát. Észrevette, hogy arcbőre, amely még az előbb csak vértelenül sápadtnak látszott, most furcsa kénsárga árnyalattal kezd színeződni....

— Azonnal jövök — mondta hirtelen —, veszek egy francia ujságot.

Gyorsan otthagyta cinkosát, elvegyült az utasok között, majd felsietett a hajóra. Ezeket a tüneteket már látta egyszer Agadeszben, saját szakaszának hadnagyán, de tizenöt év előtt, mikor Közép-Amerikában csatangolt a dokkokon, már többször megfigyelhette ezt a kénsárga arcbőrt. A diagnózisa helyes volt.

Tonton, mikor egyedül maradt, kimerülten dőlt egy oszlopnak, hirtelen feléje siettek a házak, hegynek emelkedett előtte az utca és valami langyos buggyanással telt meg a szája...

Kitty látta a csődületet az állomás tájékán, de nem sokat törődött vele. Elszoruló szívvel hallotta a jellegzetes dübörgő gurulást, ahogy felvonják a hajóhidat, szeretett volna lerohanni a partra. Pierrel Pierrel — sikongta belülről ijedten, de a barátait nem látta sehol, a harsogva

fröcskölő propeller porrátört hullámok között forgott egyre gyorsabban, a part megingott odakünn és ment a hajó!

---

Santa Isabel szigete két méter magas vaslemezkerítéssel van körülvéve. A kerítés tetejét szöges drót szegélyezi és a kerítésen kívül csak egyetlen épület áll, a csendörkaszárnya. A kaszárnya lábánál terül el e földrész legszomorubb kikötője, a gátakkal négyszögbe fogott kopár parti rész. Némáság és csend üli meg a kikötőt. Ha tájékozatlan ladik vagy motoros háromszáz méternyire közelíti meg a partot, akkor rálőnek. Minden száz lépésnél szuronyos csendörök őrsége sétál a vassal körül. Ami a vassalon belül van, annak lehetőségéről, valóságáról a külső világnak nincs fogalma, mert csak lázálmok és fantazmagóriák lidércenyomások látomásaiban fordulhat elő. Repülőgépről nézve a Nagy Karantén oblongum alakú, lapos barakok szabályosan rendezett sora. A barakok útján egy keskeny iparvágány halad, amelyen mindennap apró, fafűtéses mozdonyával néhány kocsiból álló vonat fut végig és minden ajtónál megáll. A barakokból kihordják a kocsira a halottakat és a vonat megy tovább a másik barakig, amíg útja végétével eléri a sziget végében lévő temetőt. A játékszerekre emlékeztető kis vasutacska napjában kétszer: reggel és este végzi el ezt az útját, minden szekció előtt aprót sípolva és türelmesen várakozva, miközben az izzadó mozdonyvezető közömbösen támaszkodik ki a lokomotív ablakán egy fényes nikkeltűdra. Esetleg ásít is. A betegek és a halottak ezen a helyen olyan meg-

szokottak, mint hivatalban az akták és a temető nem szörnyűbb látvány, mint valami irattár. Ebbe az irattárba kerülnek, mint kivégzett per-csomók, a tetemek.

A karanténnak nincs kórházi jellege. Ápolásban senkit sem részesítenek, egyforma undok kosztot hordanak szét. Itt nem a behozott betegeket gyógyítják, hanem a künn élő egészségeket védik. A cél az, hogy a hagymázos ember ne terjessze a betegséget és itt haljon meg, ne a társadalomban. Ha véletlenül nem hal meg, az sem baj. Akkor két hétig megfigyelés alatt tartják a fertőtlenítőtelepen és az őcska gőzös visszapöfög vele a partra. Ez azonban ritka eset. Általában itt meghalnak. Aki csak tifusszal jön be, az kap hozzá pestist, aki a sárgalázból már felépülne, annál fellép a kolera, mint recidiva. A trópusi betegségek nagy részét még az orvostudomány sem ismeri. Hólyagok, fekélyek, napok alatt sorvadó végtagok, rendszerezetlen szűnyegfajták ragályai, ismeretlen növények mérgei, kihalófélben levő törzsek ősi betegségei összezsúfolva, haldokló, sikoltozó, lázban rázkódó, esetleg látszólag teljesen egészséges vagy szemmel láthatólag már órák óta halott emberek tömkelegében. Csak egy kísérleti vagy megfigyelőállomás százezrekbe kerülne itt, valami európai elgondolású kórház ilyen területen, ennyi ápolttal talán milliókba is. De erről szó sincs. A karantén nem ápol, csak elkütni. Az a fejbúbjáiig karbolszagú, búvárruhában inspiáló egyén, aki végighalad a szobákon, még csak meg sem nézheti a rengeteg beteget, működése kizárólag a beálló halál konstatalására szo-



ritkozik. Az ugyancsak bűvárruhás ápolók nem törődnek mással, mint a dühöngők és őrvöngők megfékezésével.

Von Strasser és Pierre rémulten kuporogtak törökülésben az ágyaikon. Tizenhatan voltak ebben a szobában. Velük szemben egy néger feküdt, aki először életében került ágyra és miután állandóan félt attól, hogy leesik, minduntalan leszállt a gyékényről és végignyúlt a betonpadlón, de engedelmesen tűrte, hogy az ápolók újra visszategyék a helyére. Jobbra tőlük egy arab feküdt, tenyérszi biborvörös kiütésekkel, lehúnyt szemmel lihegett és minden izma rezegni látszott. Von Strasser átérezte a teste forróságát, úgy tüzelt. Egy hatalmas matróz azt üvöltötte időnként hörögve: «Agyőőő... Agyőőő...»

— Azt hiszem, — mondta hidegen Von Strasser — innen már nem jutunk ki, kedves barátom.

— Nekem ki kell jutnom! — ismételte kétségbeesetten Pierre. — A táska! Senki sem tudja, hol az aktatáska. Benne van a becsületük. Ki kell jutnom innen! Ha valamelyik bandita hazáér, mielőtt én kijutottam innen, akkor örökre vége...

Egy vigyorgó néger ült velük szemben az ágyán, látszólag semmi baja sem volt és azzal szórakozott, hogy papucsával agyonütögette a gyékényén nyüzsgő rovarokat. Bogarak, legyek, szunyogok, kukacok vitték a csírákat itt egyik betegől a másikhoz.

— Ne kínozza magát barátom, — vigasztalta Von Strasser — végre is minden mindegy. Ez a

rendszer, amelyben az élet nagy parádéja vonul fel, nemcsak végtelenül komplikált és szomorú, hanem örökkévalóan bölcs is. Ne túlozzuk el az epizódok jelentőségét. Bizonyos szempontból nézve minden csak epizód. Percek, századok, emberek, fajták, könnyek, örömök, háborúk és hangulatok: minden csak epizód, minden csak részlete az ismeretlen Egésznek. Valamikor vagyonom volt, szép családom, rangom és hatalmam: epizód. Szerencsére az is csak epizód, hogy elmentem Afrikába és az is csak egy jelentéktelen muló körülmény lesz, mikor ezen a piszkos gyékényen egy utolsó mozdulattal a halálba dermedek... Azt hiszem, nem sokára. Fázom.... Nézze, ha én meghalnék és maga kijutna innen, ezt... küldje el Mülhausenbe... az édesanyámnak...

Az elsőosztályú vaskeresztet húzta elő, szakadt, piszkos inge alól.

— Ezt is vissza kellett volna adni a rangommal együtt. Tannenbergnél kaptam....

Pierre értelmetlenül meredt a vaskeresztre. Nem tudott másra gondolni csak a táskára, a táskára, amelyet Big ki fog húzni a csatorna alól és mindennek vége lesz! Szerette volna a falon összetörni a fejét dühében, amiért nem mondta meg Kittynek a rejtékhelyet. Ki fog jutni innen! Hogyan? A vaslemezkerítésen, a csendőrökön és a tengeren keresztül? Talán mint halott. Mint Monte Christo? A halottakat biztos kiviszik a kerítésen túl, a temetőbe. De ahhoz előbb meg kell halni, hogy odajusson.... A hajába markolt kínjában és szerette volna kiépni.

Este megjelent a kis vasút. A hosszú fűtőre rémült csend támadt. Az arabot és a délután még vigyorgó négyet vitték ki holtan az ágygyékényébe esavarva. Előbb azonban dróton függő kis fatáblácskát hurkoltak a bokájukra. A mozdony sipolt és a kerekek zörögve gurultak tovább a keskenytávú vágányokon. Azután távolabbról hallatszott a fűtő és az ütközők pengve összelapultak, amint a kedélyes vonatcska másik barakk előtt állt meg.

Az éjszaka itt kétszeresen fülledt volt. A karból és a beteg testek összevegyült szaga mint valami penészes mosogatórongy pihent az arcokon és mindenki félt, mindenki a megőrülés ellen védekezett, mert kibírhatatlan volt a német matróz, aki pontosan minden öt percben, szinte dalolva hörögte, egyre erősbbödő skálázással: «Agyőőő... Agyőőő...» Mondta volna állandóan, vagy ne szabályos időközökben, de így már előre reszkettek, előre tudták pontosan, hogy mikor bugyborékol fel a súlyos, forró, sötét bűzben ez a zengő hörgés.

Éjfélkor Von Strasser félrebeszél. A szakadt moszkítóhálókön bederengő, tejszínű, kísérteties afrikai reggel már kihűlten találta a sokat szenvedett német tisztet. És ez a hajnal a búcsúzó matróz szemét is lefogta. Mire az első sárga kévek szétterültek a nap testéből, mely mint egy óriási tearózsa bontakozott ki Santa Isabel keleti dombhullámai felett, megjelent a telhetetlen kis lokomotív, rövid sipolásával enni kérve. Feltették rá a két honfitárs kihűlt tetemét és Pierre a sarokba húzódva érezte, hogy délig megőrül.

A sorsnak néha hihetetlenül különös, ijesztő

tréfái vannak. Ezt az egész regényvéget úgy állította össze, hogy mikor Tonton kitervezte aljas csapdáját, Pierre és Von Strasser elvesztésére, már odaküldött a homlokára egy bérencet, azt az említett szúnyogot a Stegomyák családjából és Von Strasser testével még el sem ért a kis vasut abba a szomorú irattárba, ahol minden befejezett percsomót egy kereszttel jelölt dossziéba tesznek el; mikor már ott feküdt megüresedett ágyán, pontosan Pierre mellett, Tonton is, besüppedt szemgödrökkel, viaszos arccal, negyvenegy fokos láztól dobálva, úgy ahogy behozták Lagos kikötőjéből, a hajó indulása előtt, mikor elkezdett vért hányni és az emberek rémülten szaladtak szét mellőle: Sárgaláz! Még különösebb bonyodalomnak tervezte a sors, hogy éppen ő mentse meg Pierret. Ő, aki idejuttatta. A sárgaláz adta az ötletet. Ez a betegség csak szúnyogok útján fertőz. A beteg ágyneműje nem veszélyes. Mielőtt a halottakat kiviszik, a saját gyékényükbe becsomagolják őket. Mindegyik egy-egy henger lesz.

Pierre gondolkozott...

Az esti gőzmozdony már elment, mikor Tonton egy irtózatos hidegrázásban megkapta az utolsó vérömlést és a karbolszagú bűvár rövid mozdulattal feléje legyintett. A gyékény oldalát ráhajtották, hogy kézzel ne kelljen érinteni és odább gurították a testét. A gyékényből font szabályos henger, belsejében egy friss halottal, mozdulatlanul feküdt, mint valami hatalmas, sárga kanáliscső. Éjfélután, mikor minden elcsendesedett, Pierre levette ágyáról a gyékényt, helyette rátette a halottat és kihengerítette. Sa-



Ját gyékényét Tonton ágyára dobta és úgy esavarodott bele, mintha az ápolók hengerítették volna össze. Így feküdt. Éveknek tűnt előtte az a néhány óra reggelig. Végre meghallotta a zörgést, felsípolt a lokomotív... Most!

Érezte, hogy óvatosan emelik és viszik, azután ledobják, úgy, hogy a fejét jól beleüti valamibe. A kis vonat továbbment és újra megállt. Újabb tetemekeket halmoztak föléje. Fájtak a csontjai és a mellkasa úgy összeszorult, hogy a bordáját érezte törni. Elájult...

Nem tudta, mióta lehet ajult. Mire magához tért, sötét volt körülötte és csend. Lassan ráeszmélt a valóságra. Nem a mozdonyon volt. A gyékénybe csavart halottakat lerakták egymás mellé a földre. A nap már közeledett legmagasabb állásához és ötven fokon felüli meleg lehetett. Elviselhetetlen hullabűz özönlött a tetemek felől. A két öreg sírásó bágyadtan ült egy dombon a napsütésben.

— Várjunk egy félórát, — mondta az egyik — akkor a nap éppen ide vetíti a domb árnyékát és könnyebb lesz mozogni. Gyerel!

A hangok eltávolodtak. Várt, azután egyetlen gurulással kigördült a gyékényből. A sok sírdombbal fedezve magát hasoncsúszott a sziget végéig, ahol néhány szikromfa árnyékában süppedő nádaszt áztatott a víz a part tengerbenyuló peremén. Itt meghúzta magát. Közvetlen a lábainál egy fatönkhöz kötve, kis ladik pihent a mélyrehajló lombok árnyékában. Magávalhozott gyékényét a vízbe eresztette. A gyékényét azért hozta el, hogy a sírásók ne konstatálhassák egy halott hiányát. Így ki tudja, mikor és miből ve-

szik észre azt, hogy eltűnt? Talán nincs is pontos leltár minden emberről és akkor egyáltalán nem veszik észre. Csak a fertőtlenítő fog meg-reklamálni egy hiányzó gyékényt, amelyet a barakkból még elvittek és a temetőből már nem szállítottak be. Elnyúlt a ladik fenekén, a vén szikomor vastag árnyékában, és elaludt. Mire felnyitotta a szemét, már ragyogtak a csillagok és a sűrű levélrendszeren át kemény ezüstös holdsugára csiklandozta meg a szemét. Lassan eloldotta a csónakot, óvatosan meritette evezőit a vízbe és megindult a szabadulás felé...

---

A bemerülő lapátok csobbanásnyi zajt sem okoztak, a mozdulatlan víztükör hófehéren terült el a látóhatárig és az ég is szinte izzott, mintha egyetlen kerek szénszálas lámpa: a telihold, az egész mindenséget besugározhatná sápadt ragyogásával. Jó távolban már előtünedeztek Lagos elmosódó parti fényei és Pierre, kiérve a legveszélyesebb zónából, bátrabban nyomta be az evezőt. A szabadságával együtt egy család becsületét is megmentette. Mert most már nem fog késedelmeskedni! Hagyta, hogy az éjszakai áramlat lejjebb sodorja a kikötő vonalából. Nem akart semmit sem kockáztatni többé. Egy halászkikötő őrlámpásával került párhuzamba... Még lejjebb sodortatta magát, amíg egy teljesen sötét partrész került szembe vele. Gyorsan kievezett, a ladikot meg sem erősítette, sőt még rugott is egyet rajta és keresztülvágta magát bozótokon, cserjéken, amíg kiért a város felé vezető útra.

Hajnalra eljutott a dombhajlásra, ahonnan

egy páfrányokkal szegélyezett út vezetett a városba. A derengő fényben jól látszott a krétaszerű portölcsér, amely mint gomolygó köd ült meg a várost és csak a sárga napsugár tette láthatatlanná ezt az úszó ragályfelhőt, milliárd porszemecskét, amely Afrika városai felett vonul állandóan.

Van Russel már öltözködött, mikor beállított hozzá. A derék hollandus kicserélte felhasználatlan jegyét egy másikra, némi pénzt is adott Pierrenak és a fiatalember azonnal a postára ment, ahonnan sürgönyt adott fel.

*„Monsieur Thomas, Marseille, Cannebiere 21, Félév előtt eltűnt táska a Rue de la Mur Munkásbiztosító sárga épületének esőcsatornája alatt egy téglával zárt üregben van. Lorien.“*

Mikor kilépett a posta előtti zajgó emberáradat rosszszagu torlódásába, nagy-nagy megkönnyebbüléssel gyújtott cigarettára és boldog, mély sóhajjal szívta le az első szippantást.

## MINDEN FONÁL LEPEREG.

A nagy orsó csak forgott, a legtöbb fonál már elszakadt és az utolsó fonalak leperegtek lassanként a végükig.

Egy gráci kocsmában szokott borozgatni Haftl Jeromos. Kissé már őszült, de egész jól belejött a címfestőmesterségbe. Régi kedélyéből mitsem veszített. Aranyszájú Szent Jánosa volt a bürgereknek, mint sok világot bejárta, kalandokat átélte, kvaterkázó cimbora.

— ... Valami bogara lehetett annak a bolond lepketudósnak, — mesélte sokszor, — viszont

máig sem értem, honnan tudta az én lövöldözésemet a csendőrökkel és honnan tudta, hogy én aznap éjjel elrejtettem valamit. Egy bizonyos: minden jóval traktált útközben, csak vezessem őt el oda, ahová azon az éjszakán eldugtam a zsákmányomat. Két hónapig úgy éltem útközben, mint a kék Úristen Bajorországban. Az is lehet, hogy valammivel jobban. De hogy ez a Wallis milyen areot vágott, mikor én a kőlap alól előkötörtam neki a megpenészedett tízezer Alban Bleu-cigarettát!... Gott im Himmel! Azt hittem, megőrül. Fogalmam sincs, hogy mit remélt ez ott a kőlap alatt. Üvöltött rám, mint egy bika, ez a kedves Wallis Manfred tanár úr és csak úgy tudtam tőle megszabadulni, hogy jó fejbeütöttem. Prosit, Bruder!

— Sok szépet látott maga, Herr Haftl. De bizonyára meg is szenvedett érte. Azt mondják, a légióban szörnyű sorsuk van az embereknek.

— A légióban? Kvatsch! Sohasem lesz olyan jó dolgom, mint ott volt. Mióta eljöttem hat és fél kilót fogytam...

Fél év múlt el a bűntény óta. Sir Godfried nem hallott többé hűséges detektívjéről, a jelentések egyszer csak megszűntek és Wallis nem jelentkezett többé. A milliomos azután azzal zárta le az ügyet, hogy felemelte a jutalmat: kétszázezer dollár üti a markát annak, aki a félmilliót megtalálja. Ugyanannyi reménnyel ajánlhatta volna fel az egészet is. Nagystílusú üzleti tevékenységei közben már jóformán megfeledkezett a dollárokról.

De az öreg Thomas nem, Szinte eszelősévé



vált az ügynek. Egyre szegényebb lett, egyre kevesebbet törődött üzleti dolgaival. A becsülete felett nem tudott napirendre térni és mániákusan hitte, hogy a dollárok ott vannak elrejtve valahol az üldözés útvonalán. Az utcagyerekek, matrózok, boltosok mind jól ismerték ezen a vidéken az öreg Thomast. Ott bolyongott lefogyva, megöszülten, árnyékos szemgödrökkel, minden szabad idejében. A leányától is alig kapott hírt, ismerősökkel nem érintkezett, vagy őt kerülték el, vagy ő kerülte ki azokat és napról napra valami vonzotta a Rue de la Mur és Fort St. Jean között elterülő utcarészre... Itt ugrottak át a palánkon... Itt futottak fel a citadella felé. Tehát, ha elrejtették, akkor itt van valahol ezen a kis utcarészen a telket határoló palánk és a serpentinút között. Ódon kapualjak alá benézett és egyszer fényes nappal lehasalt a kanális fölé. Egy porladó madonnaszobor talapzatának felét szinte téglánként szedte szét. Ezért pénzbírságra is ítélték. De semmi sem akadályozhatta meg abban, hogy minden nap újra és újra folytassa kutató sétáit. Szeme ravasz vizsgálódással mozgott nyugtalanul az üregében, két kezét összefonta a háta mögött és olykor gesztikulált is velük, ha magában beszélt. Közben ezerszer is elment a sárga épület mellett, amelynek csatornacsöve alatt a penész szép apró, zöld göröngyökkel díszítette fel a nagy 'disznóbőrtáskát.

Azután jött egy ködös éjszaka. Marseille-ben sokszor előfordul, hogy ha vihar van a nyílt tengeren, a hirtelen lehülés gomolygó, nagy páratömegeket szorít ki a partra és néhány óráig

anyagtalannak íetsző, vastag lepel borít be mindent. Egyedül élt az öreg Thomas, mióta a leánya is elment messzire a dollárok után, a bejárónő megfőzte a kávé és odaállította az asztalra, ahogy szokta, azután elment és az öreg hozzáfogott egyszerű vacsorájához, amely kávéból és vajaskenyérből állt. Az első pár falat után abbahagyta. Nem tudott enni. Az ablakhoz lépett. Az úttest felett nagy villanylámpa függött, amely a ködön át, mintha gyászlepel borítaná, jókora szentjánosbogárnak látszott elmosódó fényével. Éppen ilyen éjszaka volt... fél éve sincs... itt, lent az utcán robogtak végig...

Csengettek!

... Akik ezen az éjszakán későn tértek haza a Rue de la Mur-i lakásukra, láthatták jól azt a lihegő, öreg urat, amint az út közepén sietett bukdácsolva és hajadonfőtt, mert a kalapját is elvesztette valahol, a kezében egy papírt lobogtatott, időnkint felkiáltott és feltámolygott a járdára, hogy nekidőljön a falnak, mert úgy érezte, hogy összeroskad. Ott... ott!... Közben mintha valóban ugyanaz a félév előtti nap lenne; felszivódott a köd és kivillant a hold, néhány alacsony gomolygó, piszkos felhőrongy mögül... Ott! Ott!... A sárga épület!... Az esőcsatorna éppen megcsillan a ráhulló fehér kévék visszfényében!... A vére úgy zakatolt a szívéből az agyába és megint vissza félelmes bűgással, hogy szakadatlan hörgés cirkulál a tüdejében... A gutaütés veszélye nagyon közeli eshetőség... De azért nyögve letérdel és benyúl a nyirkos, hűvös üregbe...

— Hozzon valaki vizet! — kiabál ki a rendőr-

tanácsos és egy fiatal tisztviselő kigombolja Thomas ingét és gallérját. A zöld gyöngyökkel borított aktatáska ott fekszik az asztalon és a tanácsos részvétellel veregeti a félájult ember hátát:

— Nyugalom, öregem, nyugalom, most már minden rendben lesz.

— Igen... igen... most már minden...

A rosszullét, a kimerültség, a túlfeszült lelkiállapot, hosszú hónapok idegörlő szorongása, egy dúsan felbuggyanó férfizokogásban ér véget, ahogy az öreg Thomas két karjára borulva, féltesttel végigterült a rendőrtanácsos sárga, bagószagú íróasztalán...

---

A rendőrség titokban tartotta a megkerült dollárok hírét, mert Kitty a hajóról megkábelezte, hogy vele egy fedélzeten utazik az egyik gyanúsított. Így történt, hogy Big, midőn első útja a sárga ház esőcsatornájához vezetett, alig, hogy előkaparta a kő mögül az aktatáskát, amelyet természetesen üresen tettek vissza, két rendőrrel találta szemben magát. Hogy mi történt itt, az részleteiben sohasem derült ki. A jelentésben csak annyi állt, hogy a letartóztatott egyén ellenállást kísérelt meg, majd menekülni próbált és futás közben, az egyik rendőr golyójától találva, holtan rogyott össze. Nevezett többször büntetett előéletű egyén, ismert banditája a kikötői alvilágnak, akit a rablás ideje óta Marseille-ben sehol sem láttak megfordulni.

Az orsón egy újabb fonál szakadt el pergés közben. Az a két-három fonál, amely még pergett, most már egyenletesen csavarodott le az életfonalak megszokott útján...

Nem annyira a pénz, mint inkább a csodálatosan érdekes esemény arra indította Sir Godfriedet, hogy repülőgépen érkezzen Marseille-be. A szíve mélyén benne is élt valami halvány gyanu, hogy az öreg Thomasnak tudnia kellett a dologról. Annál jobban meghatotta őt most az ötszázezer dollár csodálatos története. Közben Kitty is hazaérkezett, de neki már nem sok örömet jelentett a küzdelmek végső eredménye. Valamit hazahozott Afrikából a szívében, egy rágiályt, amelyet semmiféle szúnyogfajta nem terjeszt, amely mégis állandóan virulens, mióta csak emberek élnek a földön. Ezt a betegséget Pierre tudta volna meggyógyítani nagyon könnyen, de ki tudja, mi lett Pierreből és a kedves Von Strasserből, hová merültek el Lagos füledt embermocsarában? Csendes volt Kitty és nagyon szomorú.

Jószagú, tavaszi nap volt Marseille-ben. egy terraszon ültek Kitty, Godfried és Thomas. És most mind a hárman mindent elmondtak, teljes lett az egész történet, a lopás napjától, egészen a lepketudós Wallis szomorú tévedéséig. Godfried, mint általában a petróleumspekulánsok, bírt némi érzéssel a romantika iránt és megtalálta a történet mélyén azt az el nem mondott motívumot is, amely Kitty előadásának halk melan-kóliájából rezgett ki, mikor Pierréről volt szó, a Tuburi-mocsárról és a lagosi fogadóban lezajlott őszinte párbeszédéről. Tűnődött és sokáig nézte a szivarjából felszálló három vékony, kék füstszálat.

— Kár lenne ezért a fiúért — foglalta össze a történetet Sir Godfried. — Ha volt valami bűne,



sokszorososan megbűnhődött érte és úgy látom — folytatta egy futó pillantást vetve Kittyre —, megvannak ennek a Pierrenak a maga erényei is. Azután mindent expiált az én szememben azzal, hogy megsürgönyözte a rejtekhelyet, tehát ő szerezte vissza a pénzt. Úgy találom igazságosnak, hogy a kétszázezer dollár jutalmat elosszam Thomas, maga és a fiú között... Ne, ne, kérem, ne szóljon semmit... Kár lenne most összeveszni, mert valami előérzetem azt súgja, hogy ezt a pénzt úgylis közösen fogják felhasználni. Legközelebbi teendőjük az én tanácsom szerint az, hogy velem együtt áthajózzanak Amerikába. Holnapután indulok. Jöjjenek velem, menjünk együtt és meglátják, hogy minden a legnagyobb rendben lesz.

---

... Az öreg Thomas arcáról elsímultak a ráncok és szeme alatt az árnyékok derűs redőkké alakultak át, ahogy az sokat szenvedett, de végül révbe ért öreg emberek arckifejezésével szokott előfordulni. New York mindent meggyógyított. Még Kittyt is.

Mint már említettem, Sir Godfried kezei nagyon hosszúak voltak, különösen, ha megtoldotta őket néhány dollárral. Igazán nem kellett boszorkányság ahhoz, hogy Van Russeltől megtudja a hajót, amelyen Pierre elhagyta Lagost és még egyszerűbb volt elfogadtatni a kábelmeghívást, amellyel Pierret New Yorkba irányította, az öreg Thomas pontos címét közölve. És egy délután, midőn Thomas éppen meghallgatta Sir Godfried jó tanácsait egy százezerdolláros befektetést illetőleg, megérkezett Pierre. A fogadtatás ellen

semmi kifogása sem lehetett, mert még a petró-  
leumkirály is szeretettel ropogtatta meg a csont-  
jait. Csak Kitty állt szótlanul előtte és nem is tu-  
dott volna szólni semmit, úgy összeszorította va-  
lami a torkát. Így álltak egymással szemben né-  
mán és mikor a bezáruló ajtó mögött először ért  
össze a szájuk, Sir Godfried azt mondta künn a  
nagy, derűs erkélyen Thomasnak:

— Ügye, mondtam magának, hogy minden a  
legnagyobb rendben lesz.

VÉGE.

A keresztretjvényt kizárólag ebből az egy szám-  
ból kihagytuk, mert Rejtő regénye hosszabb a  
szükségesenél, de olyan remek, hogy a terjedelme  
miatt nem szívesen mondtunk volna le közléséről.

---

## AZ OSZTÁLY SZÉGYENE

címmel jelenik meg a *Világvárosi Regények* legközelebbi  
száma, melynek szerzője

ÁKOS MIKLÓS,

sorozatunk egyik kedvelt írója. A szerző ezúttal drámai  
regényt írt, egy fiatal diák izgalmas történetén keresztül  
vetíti elénk a gyermeklélek vívódását.

## AZ OSZTÁLY SZÉGYENE

érdekfeszítő írás, amely biztos sikerre számíthat sorozat-  
unk olvasói körében.



OSZK

Országos Széchényi Könyvtár











